

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 149

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

48 tomas

2005 m. birželio 11 d.

Turinys

I Aktai, kuriuos skelbti privaloma

- ★ 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 854/2005/EB, patvirtinantis daugiametę Bendrijos programą, skatinančią saugesnį naudojimąsi internetu ir naujomis interneto technologijomis ⁽¹⁾ 1
- ★ 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/14/EB, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 72/166/EEB, 84/5/EEB, 88/357/EEB ir 90/232/EEB bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/26/EB, susijusias su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu ⁽¹⁾ 14
- ★ 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) ⁽¹⁾ 22

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE.

I

(Aktai, kuriuos skelbti privaloma)

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS Nr. 854/2005/EB**2005 m. gegužės 11 d.****patvirtinantis daugiametę Bendrijos programą, skatinančią saugesnį naudojimąsi internetu ir naujomis interneto technologijomis****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 153 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami si Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽²⁾,

kadangi:

(1) Interneto skverbimasis ir naujų technologijų, tokių kaip mobilieji telefonai, naudojimas Bendrijoje vis dar labai auga. Kartu ir toliau egzistuoja grėsmės (ypač vaikams) ir piktnaudžiavimas tokiomis technologijomis bei atsiranda naujos grėsmės ir piktnaudžiavimas. Siekiant paskatinti išnaudoti interneto ir naujų interneto technologijų teikiamas galimybes, taip pat reikalingos priemonės, skirtos skatinti saugesnį jų naudojimą ir apsaugoti galutinį vartotoją nuo nepageidaujamo turinio.

(2) *eEuropa* 2005 m. veiksmų planu, plėtojančiu Lisabonos strategiją, siekiama skatinti saugias paslaugas, programas ir turinį, kurių pagrindas yra plačiai prieinama plačiajuostė

infrastruktūra. Jo tikslai apima saugią informacijos infrastruktūrą, geriausios praktikos plėtrą, analizę ir skleidimą, elektroninės veiklos kryptių palyginamąją analizę ir koordinavimo mechanizmą.

(3) Bendrijos lygiu nustatoma teisinė bazė, skirta spręsti informacinėje visuomenėje dėl skaitmeninio turinio kylančias problemas, šiuo metu apima taisykles, susijusias su interneto paslaugomis, ypač su neužsakytais komerciniais elektroninio pašto pranešimais Direktyvoje dėl privatumo ir elektroninių ryšių ⁽³⁾, ir su svarbiais tarpinių paslaugų teikėjų atsakomybės aspektais Direktyvoje dėl elektroninės komercijos ⁽⁴⁾, taip pat ir rekomendacijas valstybėms narėms, pramonei, suinteresuotoms šalims ir Komisijai kartu su Rekomendacijos 98/560/EB dėl nepilnamečių apsaugos ⁽⁵⁾ orientacinėmis gairėmis.

(4) Ir toliau reikės imtis veiksmų turinio, kuris yra potencialiai žalingas vaikams ar nepageidaujamas galutinio vartotojo, ir neteisėto turinio, ypač vaikų pornografijos ir rasistinio pobūdžio medžiagos, srityse.

(5) Pageidautina pasiekti tarptautinį susitarimą dėl teisiškai įpareigojančių pagrindinių taisyklių, tačiau tai padaryti bus nelengva. Jeigu toks susitarimas ir bus pasiektas, nuostatų įgyvendinimui ar žmonių, kuriems gresia pavojus, apsaugai užtikrinti vien tik jo nepakaks.

⁽¹⁾ 2004 m. gruodžio 16 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽²⁾ 2004 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2005 m. balandžio 12 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (OL L 201, 2002 7 31, p. 37).

⁽⁴⁾ 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (OL L 178, 2000 7 17, p. 1).

⁽⁵⁾ 1998 m. rugsėjo 24 d. Tarybos rekomendacija 98/560/EB dėl Europos audiovizualinių ir informacijos paslaugų pramonės konkurencingumo vystymo skatinant nacionalines sistemas, skirtas pasiekti panašų ir veiksmingą nepilnamečių ir žmogaus orumo apsaugos lygį (OL L 270, 1998 10 7, p. 48).

- (6) Pagal Saugesnio interneto veiksmų planą (1999–2004), patvirtintą Sprendimu Nr. 276/1999/EB ⁽¹⁾, suteiktas Bendrijos finansavimas sėkmingai paskatino įvairias iniciatyvas ir sukūrė Europos pridėtinę vertę. Tolesnis finansavimas padės kurti naujas iniciatyvas remiantis jau atliktu darbu.
- (7) Vis dar reikia praktinių priemonių, skatinančių pranešti apie neteisėtą turinį tiems, kurie gali imtis dėl to veiksmų, skatinančių filtravimo technologijų veikimo įvertinimą ir šių technologijų palyginimą, skleidžiančių geriausią praktiką, skirtą elgesio kodeksams, apimantiems visuotinai sutartas elgesio taisykles, ir informuojančių bei šviečiančių tėvus ir vaikus apie tai, kaip geriausia saugiai pasinaudoti naujų interneto technologijų galimybėmis.
- (8) Itin svarbūs veiksmai valstybių narių lygiu, kuriuose dalyvautų daug dalyvių – nacionalinė, regioninė ar vietos valdžia, tinklų operatoriai, tėvai, mokytojai ir mokyklų administratoriai. Bendrija gali skatinti geriausią praktiką valstybėse narėse imdamasi vadovaujančio vaidmens tiek Europos Sąjungos, tiek tarptautiniu mastu ir teikdama paramą Europos lygio palyginamajai analizei, tinklų kūrimui ir taikomiesiems tyrimams.
- (9) Tarptautinis bendradarbiavimas taip pat yra labai svarbus ir gali būti skatinamas, koordinuojamas, perduodamas ir įgyvendinamas naudojantis Bendrijos tinklų struktūromis.
- (10) Priemonės, kurias Komisija turi teisę priimti remdamasi šiuo sprendimu jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais, yra iš esmės valdymo priemonės, susijusios su programos, reikalaujančios didelių biudžeto išteklių, įgyvendinimu, kaip apibrėžta 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimo 1999/468/EB, nustatančio Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽²⁾, 2 straipsnio a punkte. Todėl šios priemonės turėtų būti priimtos laikantis to sprendimo 4 straipsnyje numatytos valdymo procedūros.
- (11) Komisija turėtų užtikrinti, kad programa papildytų ir veiktų sinergijoje su susijusiomis Bendrijos iniciatyvomis bei programomis, *inter alia*, atsižvelgdama į kitų įstaigų atliekamą darbą.
- (12) Šiuo sprendimu visam Programos laikotarpiui nustatoma finansinė struktūra, kuri biudžeto valdymo institucijai kasmetinės biudžeto sudarymo procedūros metu yra svarbiausias orientacinis dydis, kaip apibrėžta 1999 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžeto vykdymo tvarkos ir biudžeto sudarymo procedūros tobulinimo ⁽³⁾ 33 punkte.
- (13) Dėl svarstomų problemų tarptautinio pobūdžio valstybės narės negali tinkamai pasiekti šio sprendimo tikslų, t. y. skatinti saugesnio interneto ir naujų technologijų naudojimo ir kovoti su neteisėtu turiniu bei galutinio vartotojo nepageidaujamu turiniu, ir todėl, atsižvelgiant į veiksmų taikymo srities ir poveikio europinį pobūdį, jie gali būti geriau pasiekti Bendrijos lygiu, Bendrija, vadovaudamasi Sutarties 5 straipsnyje numatyto subsidarumo principu, gali imtis priemonių. Pagal tame pačiame straipsnyje numatytą proporcingumo principą šis sprendimas nenumato jokių veiksmų, kurie nėra būtini minėtiems tikslams pasiekti.
- (14) Šiuo sprendimu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač jos 7 ir 8 straipsniuose, nurodytų principų.

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

Programos tikslas

1. Šiuo sprendimu nustatoma Bendrijos programa 2005–2008 metams, skirta skatinti saugesnį interneto ir naujų interneto technologijų naudojimą, ypač vaikų atžvilgiu, ir kovoti su neteisėtu turiniu bei galutinio vartotojo nepageidaujamu turiniu.

Programa bus vadinama „Safer Internet plus“ (toliau – Programa).

⁽¹⁾ 1999 m. sausio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 276/1999/EB, patvirtinantis daugiamečių Bendrijos veiksmų planą dėl saugesnio naudojimosi internetu skatinimo ir naujų interneto technologijų, kovojant su neteisėtu ir žalingu turiniu, pirmiausia vaikų ir nepilnamečių apsaugos srityje (OL L 33, 1999 2 6, p. 1). Sprendimas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Sprendimu Nr. 787/2004/EB (OL L 138, 2004 4 30, p. 12).

⁽²⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁽³⁾ OL C 172, 1999 6 18, p. 1. Susitarimas su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu 2003/429/EB (OL L 147, 2003 6 14, p. 25).

2. Siekiant 1 dalyje nurodyto bendro Programos tikslo, vykdomi šie veiksmai:

- a) kovojama su neteisėtu turiniu;
- b) kovojama su nepageidaujamu ir žalingu turiniu;
- c) skatinama saugesnė aplinka;
- d) didinamas sąmoningumas.

Veikla, kuri turi būti vykdoma pagal šiuos veiksmus, yra numatyta I priede.

Programa įgyvendinama vadovaujantis III priedu.

2 straipsnis

Dalyvavimas

1. Programoje gali dalyvauti valstybėse narėse įsisteigę juridiniai asmenys.

Joje taip pat gali dalyvauti šalyse kandidatėse įsisteigę juridiniai asmenys, laikydamiesi esamų dvišalių susitarimų ar susitarimų, kurie su šiomis šalimis dar bus sudaryti.

2. Laikantis EEE susitarimo Protokolo Nr. 31 nuostatų, galimybė dalyvauti Programoje gali būti suteikta juridiniams asmenims, įsisteigusiems ELPA valstybėse, kurios yra EEE susitarimo šalimis.

3. Galimybė dalyvauti Programoje neteikiant Bendrijos finansinės paramos pagal Programą gali būti suteikta trečiojoje valstybėse įsisteigusiems juridiniams asmenims ir tarptautinėms organizacijoms, kai šis dalyvavimas veiksmingai padeda įgyvendinti Programą. Sprendimas suteikti galimybę taip dalyvauti priimamas 4 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

3 straipsnis

Komisijos kompetencija

1. Komisija yra atsakinga už Programos įgyvendinimą.

2. Remdamasi šiuo sprendimu, Komisija parengia darbo programą.

3. Įgyvendindama Programą, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, užtikrina jos bendrą darnumą ir papildomumą su kitomis atitinkamomis Bendrijos politikos sritimis, programomis ir veiksmais, ypač Bendrijos mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros programomis bei *Daphne II* ⁽¹⁾, *Modinis* ⁽²⁾ ir *eContentplus* ⁽³⁾ programomis.

4. 4 straipsnio 2 dalyje nurodytos tvarkos Komisija laikosi:

- a) priimdama darbo programą ir jos pakeitimus;
- b) suskirstydama biudžeto išlaidas;
- c) apibrėždama kvietimų teikti pasiūlymus kriterijus ir turinį, atitinkančius 1 straipsnyje nustatytus tikslus;
- d) vertindama projektus, siūlomus remiantis kvietimais teikti pasiūlymus Bendrijos finansavimui gauti, kuriuose numatomas Bendrijos įnašas yra lygus arba viršija 500 000 EUR;
- e) nors kiek nukrypdama nuo III priede nustatytų taisyklių;
- f) įgyvendindama Programos įvertinimo priemones.

5. Apie Programos įgyvendinimo eigą Komisija informuoja 4 straipsnyje nurodytą Komitetą.

4 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda Komitetas.

2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 4 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į minėto sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

⁽¹⁾ 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 803/2004/EB, patvirtinantis Bendrijos veiksmų programą (2004–2008 m.) dėl prevencinių priemonių ir kovos su smurtu prieš vaikus, jaunimą, moteris ir aukų bei rizikos grupių apsaugos (*Daphne II* programa) (OL L 143, 2004 4 30, p. 1).

⁽²⁾ 2003 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 2256/2003/EB, patvirtinantis *eEuropa* 2005 m. veiksmų plano, geros praktikos platinimo ir tinklo bei informacijos saugumo gerinimo stebėsenos daugiametę programą (2003–2005) (MODINIS) (OL L 336, 2003 12 23, p. 1), su pakeitimais, padarytais Sprendimu Nr. 787/2004/EB.

⁽³⁾ 2005 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 456/2005/EB, nustatantis daugiametę Bendrijos programą dėl labiau prieinamo, patogesnio bei tinkamesnio naudoti skaitmeninio turinio Europoje (OL L 79, 2005 3 24, p. 1).

Sprendimo 1999/468/EB 4 straipsnio 3 dalyje nustatytas laikotarpis – trys mėnesiai.

6 straipsnis

Finansinės nuostatos

3. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

5 straipsnis

Stebėseną ir įvertinimą

1. Siekdama užtikrinti veiksmingą Bendrijos paramos panaudojimą, Komisija užtikrina, kad veiksmai, kurie vykdomi pagal šį sprendimą, būtų iš anksto įvertinti, toliau tęsiami ir vėliau įvertinami.

2. Komisija stebi pagal Programą atliekamų projektų įgyvendinimą. Siekdama nustatyti, ar buvo pasiekti pradiniai tikslai, Komisija įvertina projektų atlikimo būdą ir jų įgyvendinimo poveikį.

3. Komisija apie 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų veiksmų įgyvendinimą praneša Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui ne vėliau kaip iki 2006 m. vidurio. Šiuo atveju Komisija praneša, ar 2007–2008 m. skirta suma yra suderinama su finansine perspektyva. Jei tai taikoma, Komisija pagal 2007–2008 m. biudžetines procedūras imasi reikiamų veiksmų, kad būtų užtikrintas metinių asignavimų suderinamumas su finansine perspektyva.

Programai pasibaigus, Komisija pateikia galutinį įvertinimo pranešimą.

4. Komisija savo kokybinio bei kiekybinio įvertinimo rezultatus kartu su atitinkamais pasiūlymais dėl šio sprendimo pakeitimų perduoda Europos Parlamentui ir Tarybai. Rezultatai siunčiami prieš pateikiant Europos Sąjungos bendrojo biudžeto projektą atitinkamai 2007 ir 2009 m.

1. Bendrijos veiksams pagal šį sprendimą įgyvendinti laikotarpiu nuo 2005 m. sausio 1 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatomas 45 milijonų eurų finansinis planas, iš kurių 20 050 000 EUR skirti laikotarpiui iki 2006 m. gruodžio 31 d.

Suma laikotarpiui nuo 2006 m. gruodžio 31 d. laikoma patvirtinta, jeigu ji šiame etape atitinka finansinę perspektyvą, galiojančią laikotarpiui nuo 2007 m. pradžios.

Metinius asignavimus 2005–2008 m. laikotarpiui tvirtina biudžeto valdymo institucija, neviršydamą finansinės perspektyvos ribų.

2. Orientacinis išlaidų paskirstymas pateikiamas II priede.

7 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Priimta Strasbūre, 2005 m. gegužės 11 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
J. P. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu
Pirmininkas
N. SCHMIT

I PRIEDAS

VEIKSMAI

1. 1 VEIKSMAS: KOVA SU NETEISĖTU TURINIU

Specialios telefono linijos leidžia visuomenės nariams pranešti apie neteisėtą turinį. Jos perduoda pranešimus atitinkamai įstaigai (Interneto paslaugų teikėjui (IPT), policijai ar analogiškai specialiai telefono linijai), kad ši imtųsi veiksmų. Jei egzistuoja policijos specialios telefono linijos, civilinės specialios telefono linijos papildo šias linijas. Jų vaidmuo skiriasi nuo teisėsaugos institucijų vaidmens, nes jos netiria teisės pažeidimų, nesuima ir nepersekioja pažeidėjų. Jos gali veikti kaip kompetencijos centrai, patariantys IPT, koks turinys gali būti neteisėtas.

Esamas specialių telefono linijų tinklas yra unikali struktūra, kuri nebūtų buvusi sukurta be Bendrijos finansavimo. Kaip nurodyta 2002 m. „Safer Internet“ veiksmų programos įvertinimo ataskaitoje, tinklas labai sėkmingai išplėtė narių ratą ir pasiekė tarptautinį mastą. Tam, kad specialios telefono linijos galėtų visapusiškai išplėtoti savo potencialą, būtina užtikrinti veikimą ir bendradarbiavimą visos Europos mastu ir padidinti veiksmingumą keičiantis informacija, geriausia praktika bei patirtimi. Bendrijos lėšos taip pat turėtų būti naudojamos siekiant geriau informuoti visuomenę apie specialias telefono linijas, taip padidinant jų veiksmingumą.

Finansavimas bus teikiamas specialioms telefono linijoms, išrinktoms paskelbus kvietimą teikti pasiūlymus, kurios atliks tinklo mazgų funkcijas ir bendradarbiaus su kitais Europos specialių telefono linijų tinklo mazgais.

Prireikus būtų galima remti pagalbos telefono linijas, leidžiančias vaikams pranešti apie neteisėtą ir žalingą turinį internete.

Siekiant įvertinti specialių telefono linijų veiksmingumą, reikėtų atsižvelgti į keletą rodiklių. Turėtų būti renkami kokybiniai ir kiekybiniai duomenys apie specialių telefono linijų sukūrimą ir veikimą, nacionalinių tinklo mazgų skaičių, geografinę aprėptį valstybėse narėse, gautų pranešimų skaičių, specialių telefono linijų darbuotojų skaičių ir patirtį, pranešimus, perduotus valdžios įstaigoms ir IPT, kad jie galėtų imtis veiksmų, ir, pasiekiamu mastu, veiksmus, kurių dėl to imtasi, ypač apie interneto svetainių, kurios interneto paslaugų teikėjų buvo panaikintos gavus informacijos iš specialių telefono linijų, skaičių ir pobūdį. Šie duomenys turėtų būti skelbiami viešai, jei tai įmanoma, ir perduodami kompetentingoms įstaigoms.

Siekiant užtikrinti Programos veiksmingumą, visose valstybėse narėse ir šalyse kandidatėse, kuriose šiuo metu nėra specialių telefono linijų, jos turi būti sukurtos. Šios naujos specialios telefono linijos turi būti greitai ir veiksmingai įtrauktos į esamą Europos specialių telefono linijų tinklą. Turi būti skatinamas specialių telefono linijų kūrimo proceso spartinimas. Turėtų būti skatinami šio tinklo ir trečiųjų šalių (pirmiausia kitų Europos šalių, kuriose laikomas ir kuriamas neteisėtas turinys) specialių telefono linijų ryšiai, sudarant galimybę vystyti bendrą požiūrį ir perduoti pažangiąją patirtį (*know-how*) bei geriausią praktiką. Laikantis nacionalinių teisės aktų, kai tai tinkama ir būtina, turi būti toliau tobulinami civilinių specialių telefono linijų bei teisėsaugos institucijų bendradarbiavimo mechanizmai, įskaitant, pavyzdžiui, tokių specialių telefono linijų elgesio kodeksų kūrimą. Tam tikrais atvejais specialios telefono linijos darbuotojams gali būti reikalingas teisinis ir techninis apmokymas. Specialios telefono linijos privalo aktyviai dalyvauti tinklų kūrime ir tarptautinėje veikloje.

Specialios telefono linijos turėtų būti susietos su valstybių narių iniciatyvomis, remiamos nacionaliniu lygiu ir finansiškai gyvybingos, kad būtų užtikrintas tolesnis jų veikimas pasibaigus šiai Programai. Bendras finansavimas yra skirtas civilinėms specialioms telefono linijoms ir todėl nebus teikiamas policijos valdomoms specialioms telefono linijoms. Specialios telefono linijos išaiškina vartotojams, kuo skiriasi jų vykdoma ir valdžios institucijų linijų vykdoma veikla, bei informuos juos apie alternatyvius pranešimo apie neteisėtą turinį būdus.

Kad būtų pasiektas didžiausias poveikis ir veiksmingumas naudojant turimą finansavimą, specialių telefono linijų tinklas turi veikti kuo efektyviau. Geriausiai tai galima pasiekti paskiriant tinklo koordinavimo mazgą, kuris padės lengviau pasiekti specialių linijų susitarimą sukuriant Europos masto gaires, darbo metodus ir praktiką, kurie atitiktų specialioms telefono linijoms taikomus nacionaliniuose teisės aktuose įtvirtintus apribojimus.

Koordinavimo mazgas:

- skleis informaciją apie visą tinklą, kad tinklas būtų žinomas Europos lygiu, ir geriau informuos visuomenę apie jį visoje Europos Sąjungoje, pvz., būdamas vieninteliu atpažinimo ir prieigos punktu, leidžiančiu tiesiogiai susisiekti su atitinkamu nacionaliniu kontaktiniu punktu,

- užmegs ryšius su atitinkamomis įstaigomis siekdamas iki galo aprėpti tinklu valstybes nares ir šalis kandidates,
- gerins tinklo veikimo efektyvumą,
- parengs specialių telefono linijų geriausios praktikos gaires ir pritaikys jas naujoms technologijoms,
- organizuos reguliarius specialių telefono linijų tarpusavio pasikeitimus informacija ir patirtimi,
- bus kompetencijos centras, teikiantis patarimus ir vadovaus įkuriant specialias telefono linijas, ypač šalyse kandidatėse,
- palaikys ryšius su trečiųjų šalių specialiomis telefono linijomis,
- palaikys glaudžius darbo ryšius su sąmoningumo didinimo koordinavimo mazgu (žr. 4 punktą), kad užtikrintų visos Programos veiksmų vientisumą bei veiksmingumą ir geriau informuotų visuomenę apie specialias telefono linijas,
- dalyvaus Saugesnio interneto forume ir kituose atitinkamuose renginiuose, koordinuodamas specialių telefono linijų informacijos teikimą/atsakomąją reakciją.

Koordinavimo mazgas stebės specialių telefono linijų veiksmingumą ir rinks tikslią bei naudingą statistiką apie jų veikimą (gautų pranešimų skaičių ir pobūdį, veiksmus, kurių imtasi, rezultatus ir pan.). Šiuos skirtingų valstybių narių statistinius duomenis turėtų būti galima palyginti.

Specialių telefono linijų tinklas turėtų apimti pranešimus apie visų pagrindinių rūšių susirūpinimą keliantį neteisėtą turinį ir keitimąsi pranešimais apie tokį turinį, neapsiribojant vaikų pornografijos sritimi. Kitose srityse, pavyzdžiui, rasistinio turinio atveju, gali būti reikalingi kiti mechanizmai ir kompetencija; tam gali pririnkti kitų rūšių mazgų, kurie užsiimtų įvairiais klausimais. Kadangi Programos finansiniai ir administraciniai išteklių yra riboti, finansavimą nebūtinai gautų visi tokie mazgai, nes jo didžiausią dalį gali reikėti skirti tų sričių koordinavimo mazgo vaidmeniui sustiprinti.

2. 2 VEIKSMAS: KOVA SU NEPAGEIDAUJAMU IR ŽALINGU TURINIU

Be veiksmų, kuriais kovojama su neteisėtu turiniu jo atsiradimo vietoje, vartotojams (nepilnamečių vartotojų atveju – atsa-kingiems suaugusiesiems) gali būti reikalingos techninės priemonės. Turėtų būti palengvinama gauti tokias priemones, siekiant įgalinti vartotojus savarankiškai priimti sprendimus, kaip elgtis su žalingu ir nepageidaujamu turiniu (vartotojų įgalinimas).

Turėtų būti skiriamas tolesnis finansavimas siekiant teikti daugiau informacijos apie filtravimo programinės įrangos bei paslaugų veikimą ir veiksmingumą, kad vartotojas galėtų priimti informacija paremtus sprendimus. Šiuo atveju naudingais partneriais gali būti vartotojų organizacijos ir mokslinių tyrimų institutai.

Vertinimo sistemos ir kokybės ženklai, derinant juos su filtravimo technologijomis, gali padėti įgalinti vartotojus pasirinkti turinį, kurį jie pageidauja gauti, ir teikti tėvams bei pedagogams Europoje būtiną informaciją, kad jie galėtų priimti spren-dimus, atsižvelgdami į savo kultūrinės ir kalbines vertybes. Atsižvelgiant į ankstesnių projektų rezultatus, finansavimas galėtų būti skiriamas projektams, kuriais siekiama pritaikyti vertinimo sistemas ir kokybės ženklus, kad būtų atsižvelgta į teleko-munikacijų technologijų, audiovizualinių informavimo priemonių bei informacinių technologijų konvergenciją, ir saviregu-liavimo iniciatyvoms, remiančioms savarankiškai vykdomo ženklinimo patikimumą ir savęs vertinimo ženklų tikslumo įvertinimo paslaugas. Tai pat gali reikėti tęsti darbą, kuriuo siekiama paskatinti turinio teikėjus naudoti vertinimo sistemas ir kokybės ženklus.

Pageidautina pamėginti atsižvelgti į galimą naujų technologijų poveikį saugiam vaikų naudojimuisi jomis, kol šios techno-logijos yra kuriamos, o ne bandyti imtis priemonių prieš naujų technologijų pasekmes, kai technologijos jau yra sukurtos. Reikia atsižvelgti ne tik į technines ir komercines aplinkybes, bet ir į galutinio vartotojo saugumą. Vienas iš būdų tai padaryti būtų skatinti vaikų gerovės specialistų ir techninių ekspertų pasikeitimą nuomonėmis. Tačiau turėtų būti atsižvelgta į tai, kad ne kiekvienas interneto pasauliui sukurtas produktas yra skirtas naudoti vaikams.

Todėl Programa teiks finansavimą vartotojų poreikius atitinkančioms technologinėms priemonėms, igalinančioms juos apriboti nepageidaujamo bei žalingo turinio kiekį ir tvarkyti gaunamus nepageidaujamus elektroninius laiškus, įskaitant:

- prieinamos filtravimo technologijos veiksmingumo įvertinimą ir informacijos apie tai teikimą visuomenei aiškiau, paprastu būdu, leidžiančiu lengvai ją palyginti,
- keitimosi informacija ir geriausia praktika, susijusia su veiksmingais vykdymo veiksmais kovojant su nepageidaujamu ir žalingu turiniu, palengvinimą ir koordinavimą,
- priemonės, kuriomis siekiama padidinti turinio vertinimą taikančių ir interneto svetainių kokybės ženklus naudojančių turinio teikėjų skaičių ir pritaikyti turinio vertinimą ir ženklus, kad būtų atsižvelgta į to paties turinio prieinamumą naudojant įvairius pristatymo mechanizmus (konvergencija),
- prireikus, filtravimo technologijų prieinamumo gerinimą, ypač kalbomis, kuriomis šių technologijų rinkoje nepakanka. Tinkamais atvejais naudojamos technologijos turėtų ginti teisę į privatumą pagal Direktyvas 95/46/EB ⁽¹⁾ ir 2002/58/EB.

Bus skatinamas privatumą didinančių technologinių priemonių naudojimas. Veikiant šio veiksmo ribose, turės būti atsižvelgiama į 2005 m. vasario 24 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2005/222/TVR dėl atakų prieš informacines sistemas nuostatas ⁽²⁾.

Šio veiksmo įgyvendinimas turės būti artimai koordinuojamas su veiksmais, kuriais skatinama saugesnė aplinka (savireguliuojantis veiksmas) bei didinamas sąmoningumas (visuomenės informavimas, kaip elgtis su nepageidaujamu ir žalingu turiniu).

3. 3 VEIKSMAS: SAUGESNĖS APLINKOS SKATINIMAS

Visu pajėgumu veikianti savireguliuojimo sistema yra esminis elementas, ribojantis nepageidaujamo, žalingo ir neteisėto turinio srautą. Savireguliuojimas apima keletą sudėtinių dalių: atitinkamų šalių konsultacijas ir tinkamą jų atstovavimą; elgesio kodeksus; nacionalines įstaigas, palengvinančias bendradarbiavimą Bendrijos lygiu, ir savireguliuojimo sistemų nacionalinių organizacijų atstovai. Jis taps tribūna, leisiančia nacionalinėms bendro reguliavimo arba savireguliuojimo įstaigoms keistis patirtimi, bei sudarys galimybę apsarstyti būdus, kuriais pramonė gali prisidėti prie kovos su neteisėtu turiniu.

Saugesnio interneto forumas, kuris turi būti sukurtas 2004 m. laikantis dabartinio saugesnio interneto veiksmų plano, turi tapti diskusijų forumu, kuriame dalyvautų pramonės, teisėsaugos institucijų, politikos formuotojų, vartotojų organizacijų (pvz., tėvų ir mokytojų organizacijų, vaikų apsaugos grupių, vartotojų apsaugos įstaigų, pilietinių bei skaitmeninių teisių organizacijų) atstovai. Jis taps tribūna, leisiančia nacionalinėms bendro reguliavimo arba savireguliuojimo įstaigoms keistis patirtimi, bei sudarys galimybę apsarstyti būdus, kuriais pramonė gali prisidėti prie kovos su neteisėtu turiniu.

Saugesnio interneto forumas bus ekspertų lygio diskusijų centras ir tribūna, kur bus siekiama bendro sutarimo, formuluojamos išvados, rekomendacijos, gairės ir pan. atitinkamiems nacionaliniams ir Europos kanalams.

Saugesnio interneto forumas apims visus veiksmus, palengvindamas diskusijas ir skatindamas veiksmus, susijusius su neteisėtu, nepageidaujamu ir žalingu turiniu. Forumas, kuris bus organizuojamas plenarinių sesijų forma ir, kai to reikės konkreitiems klausimams spręsti, sudarant darbo grupes, kurioms bus nustatomi aiškūs tikslai ir terminai, taps vieta, kur susitiks visų sričių atstovai, įskaitant vyriausybės įstaigas ir programas, standartizacijos įstaigas, pramonę, Komisijos tarnybas, vartotojų organizacijas (pvz., tėvų ir mokytojų organizacijas, vaikų apsaugos grupes, vartotojų apsaugos įstaigas ir pilietinių bei skaitmeninių teisių organizacijas). Forumas suteiks galimybę nacionaliniui ir Europos lygiu veikiantiems žmonėms, ypač dalyvaujantiems valstybių narių programose ir iniciatyvose, keistis nuomonėmis, informacija ir patirtimi. Prireikus Saugesnio interneto forumas turėtų keistis informacija ir bendradarbiauti su atitinkamomis organizacijomis, veikiančiomis susijusiose srityse, pavyzdžiui, tinklo ir informacijos saugumo srityse.

⁽¹⁾ 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995 11 23, p. 31). Direktyva su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

⁽²⁾ OL L 69, 2005 3 16, p. 67.

⁽³⁾ Žr. savireguliuojimo sistemos, skirtos nepilnamečių ir žmogaus orumo apsaugai naudojantis internetu audiovizualinėmis ir informacinėmis paslaugomis, įgyvendinimo nacionaliniu lygiu orientacines gaires, pateikiamas Rekomendacijoje 98/560/EB.

Konkretūs Saugesnio interneto forumo tikslai bus tokie:

1. Skatinti atitinkamų struktūrų tinklų kūrimą valstybėse narėse ir plėtoti ryšius su savireguliuavimo įstaigomis už Europos ribų.
2. Skatinti bendrą sutarimą ir savireguliuimą tokiomis klausimais: interneto svetainių kokybės vertinimas, įvairių informavimo priemonių tarpusavyje atliekamas turinio vertinimas, vertinimo ir filtravimo metodai, išplečiant juos, kad būtų įtrauktas naujų formų turinys, pavyzdžiui, internetiniai žaidimai, ir nauji prieigos būdai, pavyzdžiui, mobilieji telefonai.
3. Skatinti paslaugų teikėjus parengti elgesio kodeksus tokiomis klausimais: skaidraus ir sąžiningo pranešimo ir turinio šalinimo procedūrų vykdymas, informacijos teikimas vartotojams apie saugesnį naudojimąsi internetu, specialių telefono linijų, skirtų pranešti apie neteisėtą turinį, egzistavimas ir pan.
4. Skatinti vertinimo projektų ir filtravimo technologijų veiksmingumo mokslinius tyrimus. Šiuo atveju naudingais partneriais gali būti vartotojų organizacijos ir mokslinių tyrimų institutai.

Į šį procesą bus įtraukiami vykstančių ir užbaigtų Programos bendrai finansuojamų projektų rezultatai ir išvados. Būdamas atvira tribūna, forumas padės didinti sąmoningumo lygį ir paskatins jame dalyvauti valstybes kandidates bei kitas trečiąsias šalis, suteikdamas tarptautinę areną globalinei problemai spręsti. Todėl forumas užtikrins, kad svarbiausios asociacijos, pavyzdžiui, vartotojų organizacijos (pvz., tėvų ir mokytojų organizacijos, vaikų apsaugos grupės, vartotojų apsaugos įstaigos, pilietinių bei skaitmeninių teisių organizacijos), pramonės šakų atstovai ir valstybės įstaigos žinotų apie Bendriją ir tarptautines saugesnio naudojimosi internetu iniciatyvas, su jomis būtų dėl jų konsultuojamasi ir jos galėtų prie jų prisidėti.

Saugesnio interneto forumo galės dalyvauti suinteresuoti asmenys iš Bendrijos narėmis nesančių šalių ir šalių kandidačių. Kad būtų užtikrintas nuolatinis dialogas apie geriausią praktiką, elgesio kodeksus, savireguliuimą ir kokybės vertinimą, tarptautinį bendradarbiavimą sustiprins su forumu susietas apskritas stalias. Komisija užtikrins, kad būtų visapusiškai naudojamosi sinergija su susijusiais forumais ir panašiomis iniciatyvomis.

Siekiant Saugesnio interneto forumui užtikrinti sekretoriato paslaugas, įskaitant atitinkamų sričių ekspertų, kurie pasiūlytų svarstyti temas, rengtų darbo dokumentus, vadovautų diskusijoms ir užrašytų išvadas, dalyvavimą, gali būti skelbiami kvietimai dalyvauti konkurseose.

Dar viena veiklos rūšis, kuriai gali būti skiriama Bendrijos lygio finansinė parama, galėtų apimti, pavyzdžiui, savireguliuavimo projektus kelias valstybes apimančius elgesio kodeksams parengti. Kad, palaikant ryšius su atitinkamomis valstybių narių bei šalių kandidačių įstaigomis ir sistemingai peržiūrint atitinkamus teisinius bei reguliavimo klausimus ir pranešant apie juos, būtų užtikrintas bendradarbiavimas Bendrijos lygiu, gali būti teikiami patarimai ir pagalba, kuriais siekiama padėti sukurti savireguliuavimo vertinimo bei sertifikavimo metodus, teikti praktinę pagalbą šalims, norinčioms sukurti savireguliuavimo įstaigas ir išplėsti ryšius su savireguliuavimo įstaigomis už Europos ribų.

4. 4 VEIKSMAS: SĄMONINGUMO DIDINIMAS

Sąmoningumo didinimo veiksmai turėtų būti nukreipti į įvairių kategorijų neteisėtą, nepageidaujamą ir žalingą turinį (įskaitant, pvz., turinį, laikomą netinkamu vaikams, rasistinį ir ksenofobinį turinį) ir tam tikrais atvejais turėtų būti atsižvelgta į susijusius vartotojų apsaugos, duomenų apsaugos, informacijos ir tinklo saugumo klausimus (virusai/nepageidaujami elektroniniai laišakai). Jais turėtų būti sprendžiami klausimai, susiję su turiniu, skleidžiamu per visuotinį interneto tinklą, taip pat su naujų formų interaktyviomis informavimo bei ryšių priemonėmis, atsirandančiomis dėl greito interneto bei mobiliosios telefonijos plitimo (pvz., lygiavertėmis paslaugomis (*peer-to-peer*), plačiajuostėmis vaizdo sistemomis, momentinėmis žinutėmis, pokalbių svetainėmis ir pan.).

Kad būtų pasiektos numatytosios tikslinės grupės, Komisija toliau imsis žingsnių, skatinančių ekonomiškai naudingas informacijos platinimo dideliame vartotojų skaičiui priemones, pirmiausia pasitelkdama multiplikatorines organizacijas ir elektroninius platinimo kanalus. Komisija galėtų visų pirma svarstyti galimybę panaudoti žiniasklaidą ir platinti informacinę medžiagą mokyklose ir interneto kavinėse.

Programa teiks paramą atitinkamoms įstaigoms, išrinktoms paskelbus atvirą kvietimą teikti pasiūlymus, kurios kiekvienoje valstybėje narėje bei šalyje kandidatėje atliks sąmoningumo didinimo mazgų funkcijas ir vykdys sąmoningumą didinančius veiksmus bei programas, glaudžiai bendradarbiaudamos su visais atitinkamais asmenimis, veikiančiais nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygiu. Koordinavimo mazgas kurs Europos pridėtinę vertę, o jis, siekiant užtikrinti keitimąsi geriausia praktika, veiks glaudžiai bendradarbiaudamas su kitais mazgais.

Įstaigos, siekiančios tapti sąmoningumo didinimo mazgais, turės įrodyti, kad jos turi tvirtą nacionalinių institucijų paramą. Jos turėtų turėti aiškius įgaliojimus šviesti visuomenę interneto ir naujų interneto technologijų saugesnio naudojimo arba žiniasklaidos ir informacijos raštingumo klausimais ir turi turėti būtinus finansinius išteklius tiems įgaliojimams vykdyti.

Iš sąmoningumo didinimo mazgų bus tikimasi, kad jie:

- naudodami tinkamiausias informavimo priemones ir atsižvelgdami į kitų šalių geriausią praktiką ir patirtį, sukurs nuoseklią, didelį poveikį turinčią ir tikslingą sąmoningumo didinimo kampaniją,
- užmegs ir palaikys partnerystės (oficialios arba neoficialios) ryšius su pagrindiniais veikėjais (vyriausybės įstaigomis, spaudos ir žiniasklaidos grupėmis, IPT asociacijomis, vartotojų organizacijomis, suinteresuotais asmenimis švietimo srityje) bei akcijomis, susijusiomis su saugesniu interneto ir naujų interneto technologijų naudojimu, savo šalyje,
- skatins dialogą ir keitimąsi informacija, pirmiausia švietimo ir technologijų srities suinteresuotų asmenų tarpe,
- prireikus bendradarbiaus srityse, susijusiose su šia Programa, pavyzdžiui, platesnėse žiniasklaidos ir informavimo raštingumo arba vartotojų apsaugos srityse,
- informuos vartotojus apie Europos filtravimo programinę įrangą bei paslaugas ir apie specialias telefono linijas bei savi-reguliavimo sistemas,
- aktyviai bendradarbiaus su kitais Europos tinklo mazgais keičiantis informacija apie geriausią praktiką, dalyvaujant susitikimuose ir kuriant bei įgyvendinant Europos požiūrį, atitinkamai pritaikytą atsižvelgiant į nacionalinius kalbinius ir kultūrinius aspektus,
- bus kompetencijos centrais ir teiks techninę pagalbą kuriant sąmoningumo didinimo mazgus (naujus mazgus gali „globoti“ daugiau patirties turintys mazgai).

Siekiant užtikrinti maksimalų bendradarbiavimą ir veiksmingumą, bus finansuojamas koordinavimo mazgas, kuris teiks logistinę ir infrastruktūrinę paramą kiekvienos valstybės narės mazgams, užtikrindamas žinomumą Europos lygiu, gerus ryšius ir keitimąsi patirtimi, kad įgytą patirtį būtų galima nuolat taikyti (pavyzdžiui, pritaikant visuomenės sąmoningumo didinimui skirtą medžiagą).

Koordinavimo mazgas turėtų:

- užtikrinti veiksmingą informacijos perdavimą ir keitimąsi informacija bei geriausia praktika tinkle,
- organizuoti sąmoningumo didinimo mazgo darbuotojų mokymą saugesnio interneto ir naujų interneto technologijų naudojimo srityje (instruktorių mokymas),
- teikti techninę pagalbą šalims kandidatėms, norintiems pradėti vykdyti sąmoningumo didinimo veiksmus,
- koordinuoti sąmoningumo didinimo mazgų vykdomą patirties ir techninės pagalbos teikimą naujiems sąmoningumo didinimo mazgams,
- pasiūlyti rodiklius ir vadovauti statistinės informacijos apie sąmoningumo didinimo veiklą rinkimui, analizei ir keitimams, kad būtų galima įvertinti šios veiklos poveikį.

- teikti infrastruktūrą vienai didelės apimties transnacionalinei saugykai (tinklo portalui), kurioje būtų atitinkama informacija ir su sąmoningumo didinimu bei moksliniais tyrimais susiję išteklių vietinėms situacijoms pritaikytu turiniu (arba, jei tinkama, interneto svetainės vietinės dalys), kuris gali apimti trumpas naujienas, straipsnius, mėnesinius informacinius biuletenius keliomis kalbomis, taip pat didinti saugesnio interneto forumo veiklos žinomumą,
- plėsti ryšius su sąmoningumo didinimo veikla už Europos ribų,
- dalyvauti Saugesnio interneto forume ir kituose atitinkamuose renginiuose, koordinuodamas sąmoningumo didinimo tinklo informacijos ar atsakomosios reakcijos teikimą.

Taip pat bus atliekami palyginamieji moksliniai tyrimai, kaip žmonės, ypač vaikai, naudoja naujas interneto technologijas. Tolesnė ES lygiu vykdoma veikla galėtų apimti, pavyzdžiui, konkrečių interneto paslaugų, kuriomis gali naudotis vaikai, rėmimą arba geriausios sąmoningumo didinimo veiklos metų apdovanojimo organizavimą.

II PRIEDAS

ORIENTACINIS IŠLAIDŲ PASKIRSTYMAS

1)	Kova su neteisėtu turiniu	25–30 %
2)	Kova su nepageidajamu ir žalingu turiniu	10–17 %
3)	Saugesnės aplinkos skatinimas	8–12 %
4)	Sąmoningumo didinimas	47–51 %

III PRIEDAS

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS

1. Komisija įgyvendins Programą laikydamasi I priede išdėstytų techninių nurodymų.
2. Programa bus įgyvendinama imantis netiesioginių veikslių, apimančių:
 - a) bendrai finansuojamus veiksmus:
 - i) bandomieji projektai ir geriausios praktikos veiksmai. Su Programa susijusių sričių *ad hoc* projektai, įskaitant projektus, demonstruojančius geriausią praktiką arba susijusius su novatorišku esamos technologijos naudojimu;
 - ii) tinklai: tinklai, sujungiantys daugybę įvairių suinteresuotų asmenų, siekiant užtikrinti veiksmus visoje Europos Sąjungoje ir palengvinti koordinavimo veiklą bei žinių perdavimą. Jie gali būti susieti su geriausios praktikos veiksmis;
 - iii) Europos mastu vykdomi taikomieji palyginti leidžiantys moksliniai tyrimai, kaip žmonės, ypač vaikai, naudoja naujas interneto technologijas.

Bendrijos finansavimas paprastai neviršys 50 % projekto išlaidų. Papildomi valstybės sektoriaus kaštai gali būti atlyginti 100 %;

- b) susijusias priemones:

Toliau nurodomos susijusios priemonės padės įgyvendinti Programą arba pasirengti būsimai veiklai:

- i) palyginamoji analizė ir nuomonės apklausos, siekiant gauti patikimų duomenų apie saugesnę naudojamą internetu ir naujomis interneto technologijomis visose valstybėse narėse, kurie renkami taikant palyginti leidžiančią metodiką;
- ii) technologijų, pavyzdžiui, filtravimo, skirtų paskatinti saugesnę naudojamą internetu ir naujomis interneto technologijomis, techninis vertinimas. Vertinant taip pat bus atsižvelgiama į tai, ar šios technologijos gerina privatumo apsaugą;
- iii) tyrimai, skirti Programai ir jos veiksams, įskaitant savireguliaciją bei Saugesnio interneto forumo darbą, paremti arba rengiamasis būsimai veiklai;
- iv) konkursai geriausios praktikos apdovanojimui gauti;
- v) keitimasis informacija, konferencijos, seminarai, praktiniai pasitarimai ar kiti susitikimai bei sugrupuotos veiklos valdymas;
- vi) skleidimo, informavimo ir ryšių veikla.

Priemonės, skirtos produktų, procesų ar paslaugų pateikimui į prekybą, rinkodaros veiklai ir pardavimo skatiniui, nelaikomos susijusiomis priemonėmis.

3. Bendrai finansuojami veiksmai bus pasirenkami pagal galiojančias finansines nuostatas remiantis Komisijos interneto svetainėje paskelbtais kvietimais pateikti pasiūlymus.
 4. Prie prašymų skirti Bendrijos paramą atitinkamais atvejais turėtų būti pridedamas finansinis planas, kuriame būtų išvardytos visos projekto finansavimo sudedamosios dalys, įskaitant prašomą Bendrijos finansinę paramą ir visus kitus paramos prašymus arba jos skyrimą iš kitų šaltinių.
 5. Susijusios priemonės bus įgyvendinamos paskelbiant konkursus pagal galiojančias finansines nuostatas.
-

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2005/14/EB

2005 m. gegužės 11 d.

iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 72/166/EEB, 84/5/EEB, 88/357/EEB ir 90/232/EEB bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/26/EB, susijusias su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 47 straipsnio 2 dalies pirmąjį bei trečiąjį sakinius, 55 straipsnį ir 95 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

(1) Motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimas (transporto priemonių draudimas) yra ypač svarbus Europos piliečiams, nepriklausomai nuo to, ar jie yra draudėjai, ar – įvykio metu nukentėję asmenys. Jis taip pat labai svarbus draudimo įmonėms, nes sudaro svarbią ne gyvybės draudimo veiklos Bendrijoje dalį. Transporto priemonių draudimas taip pat daro įtaką laisvam asmenų ir transporto priemonių judėjimui. Todėl vieningos transporto priemonių draudimo rinkos stiprinimas ir konsolidavimas turėtų būti svarbiausias Bendrijos veiksmų finansinių paslaugų srityje tikslas.

(2) Labai svarbūs pasiekimai šioje srityje jau buvo pasiekti 1972 m. balandžio 24 d. Tarybos direktyva 72/166/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo įgyvendinimu, suderinimo ⁽⁴⁾, 1983 m. gruodžio 30 d. Antrąja Tarybos direktyva 84/5/EEB dėl valstybių narių teisės aktų, susijusių su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo ⁽⁵⁾, 1990 m. gegužės 14 d. Trečiąja Tarybos direktyva 90/232/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo ⁽⁶⁾ ir 2000 m. gegužės 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/26/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo (Ketvirtoji transporto priemonių draudimo direktyva) ⁽⁷⁾.

(3) Bendrijos transporto priemonių draudimo sistema turi būti atnaujinta ir patobulinta. Šį poreikį patvirtino konsultacijos su pramonės, vartotojų bei nukentėjusių asmenų asociacijų atstovais.

(4) Siekiant išvengti neteisingo Direktyvos 72/166/EEB nuostatų aiškinimo ir tam, kad būtų galima lengviau laikinus registracijos numerius turinčioms transporto priemonėms gauti draudiminę apsaugą, apibrėžiant teritoriją, kurioje yra įprastinė transporto priemonės buvimo vieta, turėtų būti nurodoma valstybės, kurios registracijos numerius turi transporto priemonė, teritorija, nepriklausomai nuo to, ar šie registracijos numeriai yra nuolatiniai ar laikini.

(5) Pagal Direktyvą 72/166/EEB transporto priemonių, turinčių padirbtus arba nelegalius registracijos numerius, įprastinė buvimo vieta laikoma valstybės narės, išdavusios tikruosius registracijos numerius, teritorija. Pagal šią taisyklę nacionaliniai draudikų biurai dažnai privalo tvarkyti

⁽¹⁾ OL C 227 E, 2002 9 24, p. 387.

⁽²⁾ OL C 95, 2003 4 23, p. 45.

⁽³⁾ 2003 m. spalio 22 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 82 E, 2004 4 1, p. 297), 2004 m. balandžio 26 d. Tarybos bendroji pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2005 m. sausio 12 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2005 m. balandžio 18 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ OL L 103, 1972 5 2, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 84/5/EEB (OL L 8, 1984 1 11, p. 17).

⁽⁵⁾ OL L 8, 1984 1 11, p. 17. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 90/232/EEB (OL L 129, 1990 5 19, p. 33).

⁽⁶⁾ OL L 129, 1990 5 19, p. 33.

⁽⁷⁾ OL L 181, 2000 7 20, p. 65.

įvykių, visiškai nesusijusių su valstybe nare, kurioje jie yra įsisteigę, ekonominius padarinius. Nekeičiant bendro kriterijaus, kad registracijos numeriai nurodo įprastinę transporto priemonės buvimo vietą, turėtų būti numatyta speciali taisyklė tuo atveju, kai įvyki sukelti transporto priemonė, kuri neturi registracijos numerių arba kurios registracijos numeriai nėra susiję arba nebėra susiję su šia transporto priemone. Šiuo atveju bei siekiant vienintelio tikslo – sureguliuoti žalos atlyginimo reikalavimą, įprastinė transporto priemonės buvimo vieta turėtų būti laikoma teritorija, kurioje įvyko įvykis.

(6) Tam, kad būtų palengvintas Direktyvoje 72/166/EEB esančios sąvokos „atrankinis patikrinimas“ aiškinimas ir taikymas, atitinkama nuostata turėtų būti paaiškinta išsamiau. Motorinių transporto priemonių draudimo sisteminių patikrinimų uždraudimas turėtų būti taikomas transporto priemonėms, kurių įprastinė buvimo vieta yra kitos valstybės narės teritorijoje, taip pat transporto priemonėms, kurių įprastinė buvimo vieta yra trečiosios šalies teritorijoje, tačiau kurios atvyksta iš kitos valstybės narės teritorijos. Gali būti leidžiami tik nesistemingi patikrinimai, kurie nėra diskriminuojantys ir vykdomi tik kaip kontrolės, kuri nėra skirta vien tik draudimui patikrinti, dalis.

(7) Direktyvos 72/166/EEB 4 straipsnio a punktas leidžia valstybei narei nukrypti nuo bendro įsipareigojimo reikalauti privalomojo draudimo dėl tam tikriems fiziniams ir viešiesiems arba privatesiems juridiniams asmenims priklausančių transporto priemonių. Tokių transporto priemonių sukeltų įvykių atveju valstybė narė, taikanti šią išimtį, privalo paskirti instituciją arba įstaigą, kuri atlygintų žalą kitoje valstybėje narėje įvykusio įvykio metu nukentėjusiems asmenims. Pirmiau minėtas straipsnis turėtų būti iš dalies pakeistas siekiant užtikrinti, kad žala būtų tinkamai atlyginama ne tik šių transporto priemonių užsienyje sukeltų įvykių metu nukentėjusiems asmenims, bet ir asmenims, nukentėjusiems dėl toje pačioje valstybėje narėje, kurioje yra įprastinė transporto priemonės buvimo vieta, įvykusio įvykio, nepriklausomai nuo to, ar jų nuolatinė gyvenamoji vieta yra jos teritorijoje. Be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad atleistų nuo privalomojo draudimo asmenų, taip pat institucijų ir įstaigų, atsakingų už žalos atlyginimą asmenims, nukentėjusiems tokių transporto priemonių sukeltų įvykių metu, sąrašas būtų pateiktas Komisijai paskelbti.

(8) Direktyvos 72/166/EEB 4 straipsnio b punktas leidžia valstybei narei nukrypti nuo bendro įsipareigojimo reikalauti privalomojo draudimo dėl tam tikrų transporto priemonių rūšių arba tam tikrų transporto priemonių, turinčių specialius registracijos numerius. Tuo atveju kitoms valstybės narėms, kai atvykstama į jų teritoriją, leidžiama reikalauti galiojančios žalos kortos arba pasienyje sudarytos draudimo sutarties tam, kad būtų užtikrintas žalos, kurią gali

sukelti šios transporto priemonės jų teritorijoje, atlyginimas nukentėjusiems asmenims. Tačiau, kadangi pasienio kontrolės Bendrijoje panaikinimas reišia, jog nebeįmanoma užtikrinti, kad sieną kertančios transporto priemonės būtų apdraustos, nebegali būti garantuojamas žalos atlyginimas nukentėjusiems asmenims dėl užsienyje įvykusių įvykių. Taip pat turėtų būti užtikrinta, kad žala būtų tinkamai atlyginama ne tik šių transporto priemonių užsienyje sukeltų įvykių, bet ir toje pačioje valstybėje narėje, kurioje yra įprastinė transporto priemonės buvimo vieta, sukeltų įvykių metu nukentėjusiems asmenims. Šiuo tikslu valstybės narės tokių transporto priemonių sukeltų įvykių metu nukentėjusius asmenis turėtų traktuoti taip pat, kaip ir neapdraustų transporto priemonių sukeltų įvykių metu nukentėjusius asmenis. Iš tikrųjų, kaip numatyta Direktyvoje 84/5/EEB, nepadraustų transporto priemonių sukeltų įvykių metu nukentėjusiems asmenims žala turėtų atlyginti valstybės narės, kurioje įvyko įvykis, žalos atlyginimo įstaiga. Kai žala atlyginama asmenims, nukentėjusiems transporto priemonių, kurioms taikoma minėta išimtis, sukeltų įvykių metu, žalos atlyginimo įstaiga turėtų galėti pateikti žalos atlyginimo reikalavimą valstybės narės, kurioje yra įprastinė transporto priemonės buvimo vieta, įstaigai. Praėjus penkeriems metams nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos, Komisija prirėikus, atsižvelgiant į šios išimties įgyvendinimo bei taikymo patirtį, turėtų pateikti pasiūlymus dėl jos pakeitimo arba panaikinimo. Atitinkama Direktyvos 2000/26/EB nuostata taip pat turėtų būti išbraukta.

(9) Siekiant išaiškinti transporto priemonių draudimo direktyvų taikymo sritį pagal Sutarties 299 straipsnį, Direktyvos 72/166/EEB 6 straipsnyje ir 7 straipsnio 1 dalyje turėtų būti išbraukta nuoroda į neeuropinę valstybės narės teritoriją.

(10) Valstybių narių įsipareigojimais užtikrinti, kad draudimas padengtų bent tam tikras mažiausias sumas, yra svarbus nukentėjusių asmenų apsaugos elementas. Direktyvoje 84/5/EEB numatytos mažiausios sumos turėtų būti ne tik peržiūretos, atsižvelgiant į infliaciją, bet ir realiai padidintos, siekiant pagerinti nukentėjusių asmenų apsaugą. Mažiausia suma, skirta atlyginti žalą asmeniui, turėtų būti apskaičiuota taip, kad būtų visiškai ir sąžiningai atlyginta visiems nukentėjusiems asmenims, kurie patyrė labai sunkių sužalojimų, tačiau reikia atsižvelgti į nedažnai pasitaikančius įvykius, kai sužalojama keletas asmenų, ir į mažą nukentėjusių asmenų, kurie vieno įvykio metu patiria labai sunkius sužalojimus, skaičių. Mažiausia atlyginama suma, sudaranti 1 000 000 EUR kiekvienam nukentėjusiam asmeniui arba 5 000 000 EUR kiekvienam reikalavimui atlyginti žalą (įvykiui), nepriklausomai nuo nukentėjusių asmenų skaičiaus, yra pagrįsta ir pakankama. Siekiant, kad minėtos mažiausios sumos būtų įdiegtos kiek galima lengviau, nuo šios Direktyvos įgyvendinimo dienos turėtų būti nustatytas pereinamasis penkerių metų laikotarpis. Valstybės narės per trisdešimt mėnesių nuo Direktyvos įgyvendinimo dienos turėtų ne mažiau kaip per pusę padidinti minėtas sumas.

- (11) Siekiant užtikrinti, kad mažiausia suma laikui bėgant nenuvertėtų, turėtų būti įvesta peržiūros sąlyga, kaip rodiklį naudojant Eurostato skelbiamą Europos vartotojų kainų indeksą (EVKI), kaip numatyta 1995 m. spalio 23 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 2494/95 dėl suderintų vartotojų kainų indeksų⁽¹⁾. Turėtų būti nustatytos šią peržiūrą reglamentuojančios procedūrinės taisyklės.
- (12) Direktyva 84/5/EEB, kuri, siekiant užkirsti kelią sukčiavimui, leidžia valstybėms narėms sumažinti žalos atlyginimo įstaigų mokamų išmokų dydį arba visai jų nemokėti, jeigu žalą turtui padarė nenustatyta transporto priemonė, tam tikrais atvejais gali kliudyti nukentėjusiems asmenims teisėtai atlyginti žalą. Galimybė riboti žalos atlyginimą arba jo visai nemokėti remiantis tuo, kad transporto priemonė nenustatyta, neturėtų būti taikoma, kai įstaiga bet kuriam dėl to paties įvykio, kurio metu buvo padaryta žala turtui, nukentėjusiam asmeniui išmokėjo žalos atlyginimą už didelę žalą asmeniui. Valstybės narės gali numatyti franšizę, neviršijančią minėtoje direktyvoje nustatytų ribų, už kurią atsakingas pats nukentėjęs asmuo, kurio turtui padaryta žala. Sąlygos, kuriomis žala asmeniui laikytina didele, turėtų būti nustatytos valstybės narės, kurioje įvyksta įvykis, nacionaliniais įstatymais arba administracinėmis nuostatomis. Nustatydama šias sąlygas, valstybė narė gali atsižvelgti, *inter alia*, ar dėl šios žalos buvo reikalingas gydymas ligoninėje.
- (13) Šiuo metu Direktyvoje 84/5/EEB numatyta galimybė suteikia valstybėms narėms teisę leisti iki tam tikros ribos nustatyti franšizes, už kurias būtų atsakingas nukentėjęs asmuo, jeigu žala turtui buvo padaryta nenustatytais transporto priemonėmis. Ta galimybė nepagrįstai silpnina nukentėjusių asmenų apsaugą ir sukelia diskriminaciją nukentėjusiųjų kitokiuose įvykiuose atžvilgiu. Todėl ji nebeturėtų būti leidžiama.
- (14) 1988 m. birželio 22 d. Antroji Tarybos direktyva 88/357/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu draudimu, išskyrus gyvybės draudimą, derinimo, apibrėžianti nuostatas, padedančias veiksmingai naudotis laisve teikti paslaugas⁽²⁾ turėtų būti iš dalies pakeista tam, kad draudimo įmonės filialai atstovautų transporto priemonių draudimo veiklai, kaip jau yra kitose negu transporto priemonių draudimo paslaugose.
- (15) Didžiausias galiojančių teisės aktų pasiekimas – visų transporto priemonėje esančių keleivių įtraukimas į draudiminę apsaugą. Šiam pasiekimui iškiltų pavojus, jeigu nacionaliniai įstatymai arba kuri nors draudimo sutartyje esanti sąlyga neįtrauktų keleivių į draudiminę apsaugą dėl to, kad jie žinojo ar turėjo žinoti apie tai, kad įvykio metu transporto priemonės vairuotojas buvo paveiktas alkoholio ar kitų kvaišalų. Keleivis paprastai negali teisingai įvertinti vairuotojo apsvaigimo laipsnio. Mažinant draudiminę apsaugą keleiviams, kurie tapo motorinių transporto priemonių sukeltų įvykių aukomis, nebus pasiektas tikslas – atgrasyti asmenis nuo vairavimo apsvaigus. Keleivių draudimas motorinių transporto priemonių privalomuoju draudimu neturi poveikio nei atsakomybei, kuri gali būti taikoma pagal galiojančius nacionalinės teisės aktus, nei žalos atlyginimo dydžiui konkrečiau įvykio atveju.
- (16) Pėsčiųjų, dviratininkų ir kitų nemotorinių transporto priemonių valdytojų, kurie paprastai esti silpniausia šalis įvykio metu, žala asmeniui arba turtui turėtų būti apdrausta privalomuoju su įvykiu susijusios transporto priemonės draudimu, jeigu jie turi teisę į žalos atlyginimą pagal nacionalinę civilinę teisę. Ši nuostata neturi poveikio nei civilinei atsakomybei, nei žalos atlyginimo dydžiui konkrečiau įvykio atveju pagal nacionalinius įstatymus.
- (17) Kai kurios draudimo įmonės įtraukia į draudimo liudijimus (polisus) sąlygas pagal kurias sutartis bus nutraukta, jeigu transporto priemonė už registracijos valstybės narės ribų bus ilgiau nei nurodytą laikotarpį. Ši norma prieštarauja Direktyvoje 90/232/EEB nustatytam principui, pagal kurį privalomuoju transporto priemonių draudimu, remiantis vienkartinė draudimo įmoka, turėtų būti draudžiama visoje Bendrijos teritorijoje. Todėl turėtų būti tiksliai nurodyta, kad nepažeidžiant išipareigojimų pagal valstybės narės nacionalinius teisės aktus, susijusius su transporto priemonių registracija, draudiminė apsauga turėtų galioti visą sutarties terminą, nepriklausomai nuo to, ar transporto priemonė lieka tam tikrą laikotarpį kitoje valstybėje narėje.
- (18) Reikėtų imtis priemonių tam, kad būtų galima lengviau gauti draudiminę apsaugą iš vienos valstybės narės į kitą importuojamoms transporto priemonėms, net jeigu ta transporto priemonė dar neregistruota paskirties valstybėje narėje. Turėtų būti sudaryta galimybė laikinai nukrypti nuo bendros tvarkos, nustatančios valstybę narę, kurioje yra draudimo rizika. Trisdešimties dienų laikotarpiu nuo tos dienos, kai transporto priemonė pristatyta, tampa priinama arba išsiunčiama pirkėjui, paskirties valstybė narė turėtų būti laikoma valstybe nare, kurioje yra draudimo rizika.

(1) OL L 257, 1995 10 27, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

(2) OL L 172, 1988 7 4, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2000/26/EB.

- (19) Bet kuris asmuo, norintis sudaryti naują draudimo sutartį su kitu draudiku, turėtų sugebėti pagrįsti informaciją apie su juo susijusius įvykius ir žalos atlyginimo reikalavimus pagal ankstesnę sutartį. Draudėjas turėtų turėti teisę bet kada pareikalauti ataskaitos apie įvykius arba apie jų nebuvimą, susijusius su transporto priemone arba priemonėmis, apdraustomis pagal draudimo sutartį mažiausiai per ankstesnius penkerius sutartinių santykių metus. Draudimo įmonė arba bet kuri kita įstaiga, valstybės narės paskirta drausti privalomuoju draudimu arba teikti tokias pažymas, turėtų draudėjui pateikti šią pažymą per penkiolika dienų nuo prašymo pateikimo.
- (20) Siekiant užtikrinti tinkamą motorinių transporto priemonių sukeltų įvykių metu nukentėjusių asmenų apsaugą, valstybės narės neturėtų leisti draudimo įmonėms remtis franšize nukentėjusiosios šalies atžvilgiu.
- (21) Teisė pasinaudoti draudimo sutartimi ir tiesiogiai pateikti žalos atlyginimo reikalavimą draudimo įmonei yra labai svarbūs ginant nukentėjusių motorinės transporto priemonės sukulto įvykio atveju. Direktyva 2000/26/EB jau suteikia teisę asmenims, nukentėjusiems dėl įvykių, įvykusių kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje yra nukentėjusiosios šalies nuolatinė gyvenamoji vieta, kuriuos sukėlė transporto priemonės, kurios apdraustos ir kurių įprastinė buvimo vieta yra valstybėje narėje, tiesiogiai pateikti žalos atlyginimo reikalavimą įvyki sukėlusio asmens civilinę atsakomybę apdraudusiai draudimo įmonei. Siekiant palengvinti veiksmingą ir greitą žalos sureguliuojamą bei kiek įmanoma išvengti brangiai kainuojančių teismo procesų, ši teisė turėtų būti išplėsta, kad apimtų asmenis, nukentėjusius visose motorinių transporto priemonių sukeltuose įvykiuose.
- (22) Tam, kad būtų sustiprinta kiekvieno motorinės transporto priemonės sukulto įvykio metu nukentėjusio asmens apsauga, Direktyvoje 2000/26/EB numatyta „motyvuoto žalos atlyginimo pasiūlymo“ procedūra turėtų būti išplėsta, kad apimtų visus motorinių transporto priemonių sukeltus įvykius. Ta pati procedūra taip pat turėtų būti taikoma *mutatis mutandis*, jeigu žalos sureguliuojamą vykdo Direktyvoje 72/166/EEB numatyta nacionalinių draudikų biurų sistema.
- (23) Tam, kad nukentėjusiajai šaliai būtų lengviau gauti žalos atlyginimą, pagal Direktyvą 2000/26/EB įkurti informacijos centrai neturėtų apsiriboti vien informacijos apie įvykius, kuriems taikoma minėta direktyva, teikimu, bet turėtų turėti galimybę teikti tokią pat informaciją apie bet kokius motorinių transporto priemonių sukeltus įvykius.
- (24) Pagal 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo ⁽¹⁾ 11 straipsnio 2 dalį kartu su 9 straipsnio 1 dalies b punkto nuostatomis nukentėję asmenys gali pradėti teismo procesą prieš civilinės atsakomybės draudiką valstybėje narėje, kurioje jie gyvena.
- (25) Kadangi Direktyva 2000/26/EB buvo priimta anksčiau nei Tarybos reglamentas (EB) Nr. 44/2001, kuris pakeitė 1968 m. rugsėjo 27 d. Briuselio konvenciją, reguliavusią tuos pačius klausimus tarp kai kurių valstybių narių, atitinkamai turėtų būti patikslinta toje direktyvoje esanti nuoroda į minėtą Konvenciją.
- (26) Todėl Tarybos direktyvos 72/166/EEB, 84/5/EEB, 88/357/EEB ir 90/232/EEB bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/26/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistos,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 72/166/EEB pakeitimai

Direktyva 72/166/EEB iš dalies keičiama taip:

1) 1 straipsnio 4 punktas iš dalies keičiamas taip:

a) pirmoji įtrauka pakeičiama taip:

„— valstybės, kurios registracijos numerius turi transporto priemonė, teritorija, nepriklausomai nuo to, ar šie registracijos numeriai yra nuolatiniai ar laikini; arba“;

b) pridedama ši įtrauka:

„— tais atvejais, kai į įvyki patekusi transporto priemonė neturi jokio registracijos numerio arba jos registracijos numeris nesusijęs arba nebėra susijęs su šia transporto priemone, valstybės, kurioje įvyko įvykis, teritorija, siekiant sureguliuoti žalą, kaip numatyta šios direktyvos 2 straipsnio 2 dalies pirmojoje įtraukoje arba 1983 m. gruodžio 30 d. Antrosios Tarybos direktyvos 84/5/EEB dėl valstybių narių teisės aktų, susijusių su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo ^(*) 1 straipsnio 4 dalyje;

^(*) OL L 8, 1984 1 11, p. 17.“;

⁽¹⁾ OL L 12, 2001 1 16, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 2245/2004 (OL L 381, 2004 12 28, p. 10).

2) 2 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės netikrina transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra kitos valstybės narės teritorijoje, ir transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra trečiojoje šalyje, tačiau kurios atvyksta iš kitos valstybės narės teritorijos, civilinės atsakomybės draudimo. Tačiau jos gali atlikti nesistemingus draudimo patikrinimus, jeigu jie nėra diskriminuojantys ir vykdomi tik kaip kontrolės, kuri nėra skirta vien tik draudimui patikrinti, dalis.“;

3) 4 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) a punkto antrojoje pastraipoje:

i) pirmasis sakiny pakeičiamas taip:

„Darydama tokią išlygą, valstybė narė imasi atitinkamų priemonių, užtikrinančių, kad būtų išmokama kompensacija už tokiems asmenims priklausančiomis transporto priemonėmis jos ir kitų valstybių narių teritorijoje padarytus bet kokius nuostolius arba žalą.“;

ii) paskutinis sakiny pakeičiamas taip:

„Ji perduoda Komisijai nuo privalomojo draudimo atleistų asmenų ir institucijų arba įstaigų, atsakingų už žalos atlyginimą, sąrašą. Komisija šį sąrašą paskelbia.“;

b) b punkto antroji pastraipa pakeičiama taip:

„Tokiu atveju valstybės narės užtikrina, kad šio punkto pirmojoje pastraipoje nurodytos transporto priemonės traktuojamos taip pat, kaip transporto priemonės, kurių atžvilgiu neįvykdyta 3 straipsnio 1 dalyje numatyta pareiga apdrausti. Valstybės narės, kurioje įvykis, žalos atlyginimo įstaiga pateikia reikalavimą Direktyvos 84/5/EEB 1 straipsnio 4 dalyje numatytam garantiniam fondui, esančiam valstybėje narėje, kurioje yra įprastinė transporto priemonės buvimo vieta.“

Pasibaigus penkerių metų laikotarpiui nuo 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/14/EB, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvas 72/166/EEB, 84/5/EEB, 88/357/EEB ir 90/232/EEB bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/26/EB, susijusias su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu (*), įsigaliojimo dienos, valstybės narės praneša Komisijai apie šio punkto įgyvendinimą ir praktinį taikymą. Išnagrinėjusi šiuos pranešimus, Komisija prirėikus pateikia pasiūlymus dėl šios išimties pakeitimo arba panaikinimo.

(*) OL L 149, 2005 6 11, p. 14.“;

4) 6 straipsnyje ir 7 straipsnio 1 dalyje žodžiai „arba neeuropinėje valstybės narės teritorijoje“ išbraukiami.

2 straipsnis

Direktyvos 84/5/EEB pakeitimai

Direktyvos 84/5/EEB 1 straipsnis pakeičiamas taip:

„1 straipsnis

1. Direktyvos 72/166/EEB 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas draudimas privalomai apima draudiminę apsaugą ir turtui padarytos žalos, ir žalos asmeniui atveju.

2. Nepažeisdama jokių didesnių garantijų, kurias gali nustatyti valstybės narės, kiekviena valstybė narė reikalauja, kad privalomojo draudimo sumos būtų ne mažesnės kaip:

a) žalos asmeniui atveju - mažiausia atlyginama suma, sudaranti 1 000 000 EUR kiekvienam nukentėjusiam asmeniui arba 5 000 000 EUR kiekvienam žalos atlyginimo reikalavimui (įvykiui), nepriklausomai nuo nukentėjusių asmenų skaičiaus;

b) turtui padarytos žalos atveju – 1 000 000 EUR kiekvienam žalos atlyginimo reikalavimui (įvykiui), nepriklausomai nuo nukentėjusių asmenų skaičiaus.

Jei būtina, valstybės narės gali nustatyti ne daugiau kaip penkerių metų pereinamąjį laikotarpį nuo 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/14/EB, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvas 72/166/EEB, 84/5/EEB, 88/357/EEB ir 90/232/EEB bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/26/EB, susijusias su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu (*), įgyvendinimo datos, per kurią jos turi pritaikyti mažiausias atlyginamas sumas prie šioje dalyje nurodytų sumų.

Valstybės narės, nustačiusios tokį pereinamąjį laikotarpį, praneša apie tai Komisijai ir nurodo pereinamojo laikotarpio trukmę.

Valstybės narės per 30 mėnesių nuo Direktyvos 2005/14/EB įgyvendinimo datos padidina garantijų sumas bent jau iki pusės šioje dalyje nurodytų lygių.

3. Kas penkeri metai nuo Direktyvos 2005/14/EB įsigaliojimo dienos arba nuo 2 dalyje nurodyto pereinamojo laikotarpio pabaigos toje dalyje nurodytos sumos peržiūrimos atsižvelgiant į Europos vartotojų kainų indeksą (EVKI), kaip numatyta 1995 m. spalio 23 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 2494/95 dėl suderintų vartotojų kainų indeksų (**).

Sumos koreguojamos automatiškai. Tokios sumos didinamos pagal santykinį pokytį, kurį nurodo EVKI atitinkamam laikotarpiui, t. y. penkeriems metams prieš pat peržiūrą, ir suapvalinamos iki 10 000 EUR kartotinio.

Komisija apie pakoreguotas sumas praneša Europos Parlamentui ir Tarybai ir užtikrina jų paskelbimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4. Kiekviena valstybė narė įsteigia arba įgalioja įstaigą, kurios užduotis būtų atlyginti, bent jau pagal privalomojo draudimo ribas, žalą, padarytą turtui arba asmeniui nenustatyta transporto priemone arba tokia transporto priemone, kurios atžvilgiu neįvykdyta 1 dalyje numatyta pareiga apdrausti.

Pirmoji pastraipa nepažeidžia valstybių narių teisės laikyti šios įstaigos išmokamą žalos atlyginimą subsidiariu arba nesubsidiariniu, taip pat jų teisės reglamentuoti žalos atlyginimo reikalavimų patenkinimą tarp šios įstaigos ir už įvykį atsakingo asmens arba asmenų bei kitų draudikų arba socialinio draudimo įstaigų, turinčių išmokėti atlyginimą nukentėjusiam asmeniui dėl to paties įvykio. Tačiau valstybės narės negali leisti šiai įstaigai reikalauti, kad žalos atlyginimas būtų siejamas su nukentėjusio asmens pareiga bet kuriuo būdu įrodyti, jog atsakingas asmuo negali arba atsisako mokėti.

5. Nukentėjęs asmuo bet kuriuo atveju gali tiesiogiai kreiptis į šią įstaigą, kuri, remdamasi informacija, kurią jos prašymu pateikia nukentėjęs asmuo, privalo duoti jam pagrįstą atsakymą apie bet kokią žalos atlyginimo mokėjimą.

Tačiau valstybės narės gali leisti šiai įstaigai nemokėti žalos atlyginimo tokiems asmenims, kurie savo noru naudojami nuostolį arba žalą padariusia transporto priemone, jeigu įstaiga gali įrodyti juos žinojus, jog transporto priemonė buvo neapdrausta.

6. Valstybės narės gali riboti šios įstaigos mokamą žalos atlyginimą arba jo visai nemokėti, jeigu žalą turtui padarė nenustatyta transporto priemonė.

Tačiau jeigu įstaiga bet kuriam dėl to paties įvykio, kurio metu žala turtui buvo padaryta nenustatyta transporto priemone, nukentėjusiam asmeniui išmokėjo žalos atlyginimą už didelę žalą asmeniui, valstybės narės negali leisti neatlyginti žalos turtui remiantis tuo, kad transporto priemonė nenustatyta. Nepaisant to, valstybės narės gali numatyti ne didesnę kaip 500 EUR franšizę, už kurią atsakingas pats žalą turtui patyręs nukentėjęs asmuo.

Sąlygos, kada žala asmeniui turi būti laikoma didele, nustatomos pagal valstybės narės, kurioje įvyksta įvykis, teisės aktus arba administracines nuostatas. Dėl to valstybės narės gali atsižvelgti, *inter alia*, ar dėl šios žalos buvo reikalingas gydymas ligoninėje.

7. Kiekviena valstybė narė šios įstaigos mokamą žalos atlyginimą reglamentuoja savo įstatymais ir kitais teisės aktais, nepažeidžiant bet kurios kitos praktikos, kuri yra palankesnė nukentėjusiam asmeniui.

(*) OL L 149, 2005 6 11, p. 14

(**) OL L 257, 1995 10 27, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).“

3 straipsnis

Direktyvos 88/357/EEB pakeitimas

Direktyvos 88/357/EEB 12a straipsnio 4 dalies ketvirtosios pastraipos antrasis sakinytis išbraukiamas.

4 straipsnis

Direktyvos 90/232/EEB pakeitimai

Direktyva 90/232/EEB iš dalies keičiama taip:

1) 1 straipsnyje, tarp pirmosios ir antrosios pastraipos, įterpiama ši pastraipa:

„Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinanti, kad visos teisės aktų nuostatos arba sutarčių sąlygos, įtrauktos į draudimo polisą, pagal kurias keleiviui nesuteikiama tokia draudiminė apsauga, remiantis tuo, kad jis žinojo arba turėjo žinoti, kad transporto priemonės vairuotojas įvykio metu buvo alkoholio arba kitokių kvaišalų įtakoje, laikomi negaliojančiais tokio keleivio žalos atlyginimo reikalavimo atžvilgiu.“;

2) įterpiamas šis straipsnis:

„1a straipsnis

Direktyvos 72/166/EEB 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas draudimas apima draudiminę apsaugą žalos asmeniui ir turtui atveju, jei tą žalą patiria pėstieji, dviratininkai ir kiti nemotorinių transporto priemonių valdytojai, kurie pagal nacionalinę civilinę teisę turi teisę į įvykio, su kuriuo susijusi motorinė transporto priemonė, padarytos žalos atlyginimą. Šis straipsnis nepažeidžia nei nuostatų dėl civilinės atsakomybės, nei nuostatų dėl žalos dydžio.“;

3) 2 straipsnio pirmoji įtrauka pakeičiama taip:

„— vienkartinės įmokos pagrindu ir visą sutarties terminą galioja visoje Bendrijos teritorijoje, įskaitant bet kurią laikotarpį, kai sutarties termino metu transporto priemonė yra kitose valstybėse narėse; ir“;

4) įterpiami šie straipsniai:

„4a straipsnis

1. Nukrypstant nuo Direktyvos 88/357/EEB (*) 2 straipsnio d punkto antrosios įtraukos, jei transporto priemonė išsiunčiama iš vienos valstybės narės į kitą, valstybė narė, kurioje yra draudimo rizika, laikoma paskirties valstybe narė iš karto po pirkėjo patvirtinimo, kad transporto priemonė pristatyta, 30 dienų laikotarpiu, net jeigu ta transporto priemonė paskirties valstybėje narėje nebuvo oficialiai įregistruota.

2. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytu laikotarpiu transporto priemonė, būdama neapdrausta, patenka į įvykį, Direktyvos 84/5/EEB 1 straipsnio 4 dalyje nurodyta įstaiga paskirties valstybėje narėje yra atsakinga už minėtos direktyvos 1 straipsnyje numatytą žalos atlyginimą.

4b straipsnis

Valstybės narės užtikrina draudėjo teisę bet kuriuo metu prašyti pažymos apie trečiosios šalies žalos atlyginimo reikalavimus, susijusius su transporto priemone ar priemonėmis, apdraustomis draudimo sutartimi mažiausiai paskutinius penkerius sutartinių santykių metus, arba apie tokių žalos atlyginimo reikalavimų nebuvimą. Draudimo įmonė arba įstaiga, kurią valstybė narė galėjo paskirti teikti privalomąjį draudimą arba tokias pažymas, pateikia šią pažymą draudėjui per penkiolika dienų nuo prašymo pateikimo.

4c straipsnis

Direktyvos 72/166/EEB 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto draudimo atveju draudimo įmonės nesiremia franšizėmis įvykio metu nukentėjusiosios šalies atžvilgiu.

4d straipsnis

Valstybės narės užtikrina, kad nukentėjusiosios šalys pagal Direktyvos 72/166/EEB 3 straipsnio 1 dalį apdraustos transporto priemonės sukeltuose įvykiuose, turėtų teisę tiesiogiai pateikti ieškinį įvykį sukėlusio asmens civilinę atsakomybę apdraudusiai draudimo įmonei.

4e straipsnis

Valstybė narė nustato Direktyvos 2000/26/EB (**) 4 straipsnio 6 dalyje numatytą žalos atlyginimo reikalavimų sureguliuavimo tvarką, kai įvykį sukelia transporto priemonė, apdrausta pagal Direktyvos 72/166/EEB 3 straipsnio 1 dalį.

Tais įvykių atvejais, kai žalą galima atlyginti pagal nacionalinių draudikų biurų sistemą, numatytą Direktyvos 72/166/EEB 2 straipsnio 2 dalyje, valstybės narės nustato tą pačią tvarką, kaip Direktyvos 2000/26/EB 4 straipsnio 6 dalyje. Taikant šią tvarką bet kokia nuoroda į draudimo įmonę suprantama kaip nuoroda į nacionalinius draudikų biurus, kaip apibrėžta Direktyvos 72/166/EEB 1 straipsnio 3 punkte.

(*) 1988 m. birželio 22 d. Antroji Tarybos direktyva 88/357/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu draudimu, išskyrus gyvybės draudimą, derinimo, apibrėžianti nuostatas, padedančias veiksmingai naudotis laisve teikti paslaugas (OL L 172, 1988 7 4, p. 1). Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/26/EB (OL L 181, 2000 7 20, p. 65).

(**) 2000 m. gegužės 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/26/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo (Ketvirtoji motorinių transporto priemonių draudimo direktyva) (OL L 181, 2000 7 20, p. 65).“;

5) 5 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybė narė užtikrina, kad, nepažeisdami Direktyva 2000/26/EB jiems nustatytų išipareigojimų, informacijos centrai, įsteigti arba patvirtinti pagal tos direktyvos 5 straipsnį, teikia tame straipsnyje nurodytą informaciją bet kuriai šaliai, susijusiai su bet kuriuo kelių eismo įvykiu, sukeltu transporto priemonės, apdraustos pagal Direktyvos 72/166/EEB 3 straipsnio 1 dalį.“

5 straipsnis

Direktyvos 2000/26/EB pakeitimai

Direktyva 2000/26/EB iš dalies keičiama taip:

1) įterpiama ši 16a konstatuojamoji dalis:

„(16a) Pagal 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (*) 11 straipsnio 2 dalį ir 9 straipsnio 1 dalies b punktą nukentėjusiosios šalys gali pradėti teisminį procesą prieš civilinės atsakomybės draudiką valstybėje narėje, kurioje jie gyvena.

(*) OL L 12, 2001 1 16, p.1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 2245/2004 (OL L 381, 2004 12 28, p. 10).“;

2) 4 straipsnio 8 dalis pakeičiama taip:

„8. Atstovo žalos sureguliuavimo reikalams paskyrimas savaime nėra filialo, kaip apibrėžta Direktyvos 92/49/EEB 1 straipsnio b punkte, atidarymas, o atstovas žalų sureguliuavimo reikalams nelaikomas draudimo įstaiga, kaip apibrėžta Direktyvos 88/357/EEB 2 straipsnio c punkte, arba

— įstaiga, kaip apibrėžta 1968 m. rugsėjo 27 d. Briuselio konvencijoje dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (*), kiek tai susiję su Danija,

— įstaiga, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 44/2001, kiek tai susiję su kitomis valstybėmis narėmis.

(*) OL C 27, 1998 1 26, p. 1 (suvestinė redakcija).“;

3) 5 straipsnio 1 dalies a punkto 2(ii) papunktis išbraukiamas;

4) Įterpiamas šis straipsnis:

„6a straipsnis

Centrinė įstaiga

Valstybės narės imasi visų tinkamų priemonių, siekiant palengvinti galimybę nukentėjusiems asmenims, jų draudikams ar teisiniams atstovams tinkamu laiku gauti pagrindinius duomenis, reikalingus reikalavimui patenkinti.

Šie pagrindiniai duomenys, jei tinkama, saugomi elektronine forma kiekvienos valstybės narės centrinėje saugykloje ir yra prieinami dalyvaujančioms šalims, esant aiškiai išreikštam jų prašymui.“

6 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki 2007 m. birželio 11 mėn., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos tas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant.

Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Pagal Sutartį valstybės narės gali toliau taikyti jau priimtas arba priimti naujas nuostatas, kurios nukentėjusiajai šaliai yra palankesnės už tas, kurios yra būtinos šiai direktyvai įgyvendinti.

3. Valstybės narės pateikia Komisijai pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų, kurias jos priima šios direktyvos reguliuojamoje srityje, tekstus.

7 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

8 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre, 2005 m. gegužės 11 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. P. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu

Pirmininkas

N. SCHMIT

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2005/29/EB

2005 m. gegužės 11 d.

dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Sutarties 153 straipsnio 1 dalyje ir 3 dalies a punkte numatyta, kad Bendrija turėtų prisidėti prie aukšto lygio vartotojų apsaugos naudodama priemones, kurias ji patvirtina pagal Sutarties 95 straipsnį.
- (2) Pagal Sutarties 14 straipsnio 2 dalį vidaus rinką sudaro vidaus sienų neturinti erdvė, kurioje užtikrinamas laisvas prekių, paslaugų judėjimas ir įsisteigimo laisvė. Siekiant skatinti tarpvalstybinės veiklos plėtrą, ypač svarbi sąžiningos komercinės veiklos plėtra vidaus sienų neturinčioje erdvėje.
- (3) Valstybių narių įstatymuose dėl nesąžiningos komercinės veiklos yra ryškių skirtumų, kurie gali sąlygoti pastebimus konkurencijos iškreipimus ir kliūtis sklandžiam vidaus rinkos veikimui. Reklamos srityje 1984 m. rugsėjo 10 d.

Tarybos direktyva 84/450/EEB dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos ⁽³⁾ nustato minimalius kriterijus teisės aktų klaidinančios reklamos srityje suderinimui, bet neužkerta kelio valstybėms narėms palikti galioti arba patvirtinti priemones, nustatančias didesnę vartotojų apsaugą. Todėl valstybių narių nuostatos dėl klaidinančios reklamos žymiai skiriasi.

- (4) Šie skirtumai sąlygoja neapibrėžtumą, kurias nacionalines taisykles taikyti vartotojų ekonominius interesus pažeidžiančiai nesąžiningai komercinei veiklai, bei sukuria verslą ir vartotojus įtakojančias kliūtis. Šios kliūtys didina įmonių, besinaudojančių vidaus rinkos laisvėmis, išlaidas, ypač tais atvejais, kai norima užsiimti tarpvalstybine prekyba, reklamos kampanijomis ir pirkimo skatinimu. Tokios kliūtys taip pat verčia vartotojus abejoti savo teisėmis ir mažina jų pasitikėjimą vidaus rinka.
- (5) Nesant Bendrijos lygiu vienodų taisyklių, kliūtys laisvam paslaugų ir prekių judėjimui tarp valstybių arba įsisteigimo laisvei galėtų, atsižvelgiant į Europos Bendrijų Teisingumo Teismo praktiką, būti pateisinamos tol, kol jomis siekiama apsaugoti pripažintus viešojo intereso siekius ir tol, kol jos yra proporcingos tiems siekiams. Atsižvelgiant į Bendrijos tikslus, išdėstytus Sutarties ir Bendrijos antrinės teisės nuostatose, susijusiose su judėjimo laisve, ir laikantis Komisijos politikos dėl komercinių pranešimų, kaip nurodyta Komisijos komunikate „Žaliosios knygos dėl komercinių pranešimų vidaus rinkoje tęsinys“, tokios kliūtys turėtų būti pašalintos. Šias kliūtis galima pašalinti tik Bendrijos lygiu nustatant vienodas taisykles, numatančias aukštą vartotojų apsaugos lygį, ir Bendrijos lygiu patikslinus kai kurias teises sąvokas tiek, kiek būtina tinkamam vidaus rinkos veikimui bei teisinio tikrumo reikalavimo įvykdymui.

⁽¹⁾ OL C 108, 2004 4 30, p. 81.

⁽²⁾ 2004 m. balandžio 20 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 104 E, 2004 4 30, p. 260), 2004 m. lapkričio 15 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 38 E, 2005 2 15, p. 1) ir 2005 m. vasario 24 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2005 m. balandžio 12 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 250, 1984 9 19, p. 17. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/55/EB (OL L 290, 1997 10 23, p. 18).

- (6) Ši direktyva suderina valstybių narių įstatymus dėl nesąžiningos komercinės veiklos, įskaitant nesąžiningą reklamą, tiesiogiai pažeidžiančią vartotojų ekonominius interesus, ir tuo pačiu netiesiogiai – teisėtų konkurentų ekonominius interesus. Pagal proporcingumo principą ši direktyva saugo vartotojus nuo esminių nesąžiningos komercinės veiklos pasekmių, bet pripažįsta, kad kai kuriais atvejais jos poveikis vartotojams gali būti nereikšmingas. Ji netaikoma ir neturi poveikio nacionaliniams įstatymams dėl nesąžiningos komercinės veiklos, pažeidžiančios tik konkurentų ekonominius interesus arba susijusios tik su prekybininkų sandoriais; visapusiškai atsižvelgiant į subsidiarumo principą, valstybės narės, jeigu jos taip nusprendžia, turi teisę ir toliau reglamentuoti tokią veiklą nepažeisdamos Bendrijos teisės. Ši direktyva netaikoma ir neturi poveikio Direktyvos 84/450/EEB nuostatomis dėl klaidinančios reklamos, kuri klaidina verslą, bet neklaidina vartotojų, ir dėl lyginamosios reklamos. Be to, ši direktyva neturi poveikio tokiai priimtai reklamos ir prekybos praktikai kaip teisėtas produktų patalpinimas vitrinoje, prekių diferencijavimas pagal firminę rūšį arba vartotojų skatinimas, galintis teisėtai paveikti jų supratimą apie produktus ir įtakoti jų poelgius nesilpninant vartotojų gebėjimo priimti informacija paremtą sprendimą.
- (7) Ši direktyva skirta komercinei veiklai, tiesiogiai susijusiai su įtaka vartotojų sprendimams sudaryti sandorį dėl produktų. Ji nėra skirta komercinei veiklai, vykdomai pirmiausia kitais tikslais, įskaitant, pavyzdžiui, investuotojams skirtus komercinius pranešimus, tokius kaip metiniai pranešimai ir bendro pobūdžio reklaminė literatūra. Ji nėra skirta teisiniams reikalavimams dėl skonio ir padomumo, kurie valstybėse narėse labai skiriasi. Tokia komercinė veikla, kaip, pavyzdžiui, prekių ar paslaugų siūlymas gatvėje, gali būti nepageidaujama valstybėse narėse dėl kultūrinių priežasčių. Valstybės narės atitinkamai turėtų galėti ir toliau drausti komercinę veiklą savo teritorijoje dėl skonio ir padomumo priežasčių, nepažeisdamos Bendrijos teisės, net tais atvejais, kai tokia veikla neapriboja vartotojų pasirinkimo laisvės. Taikant šią direktyvą, ypač jos bendrąsias nuostatas, reikia visapusiškai atsižvelgti į aplinkybes konkrečiu atveju.
- (8) Ši direktyva tiesiogiai gina vartotojo ekonominius interesus nuo nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu. Tuo būdu ji taip pat netiesiogiai gina teisėtą verslą nuo jo konkurentų, kurie nesilaiko šios direktyvos taisyklių, ir taip užtikrina sąžiningą konkurenciją šia direktyva derinamose srityse. Suprantama, kad yra ir kitokia komercinė veikla, kuri, nors nekenkia vartotojams, gali pakenkti konkurentams ir verslo klientams. Komisija turėtų atidžiai išnagrinėti Bendrijos veiksmų, nepatenkančių į šios direktyvos taikymo sritį, poreikį nesąžiningos konkurencijos srityje ir, jeigu reikia, pateikti pasiūlymą dėl teisės akto, apimančio šiuos kitus nesąžiningos konkurencijos aspektus.
- (9) Ši direktyva nepažeidžia asmenų, nukentėjusių nuo nesąžiningos komercinės veiklos, teisės reikšti individualius reikalavimus. Ji taip pat nepažeidžia Bendrijos ir nacionalinės sutarčių teisės bei intelektinės nuosavybės teisės taisyklių, taisyklių, susijusių su sveikatos ir produktų saugos aspektais, įsisteigimo sąlygomis ir leidimų išdavimo tvarka, įskaitant tas taisykles, kurios pagal Bendrijos teisę yra susijusios su lošimų veikla, taip pat Bendrijos konkurencijos taisyklėmis bei jas įgyvendinančiomis nacionalinėmis nuostatomis. Taigi valstybės narės galės sveikatos apsaugos ir vartotojų saugumo sumetimais palikti galioti arba įvesti komercinės veiklos apribojimus ir draudimus savo teritorijoje, pavyzdžiui dėl alkoholio, tabako arba vaistų, nepriklausomai nuo to, kur įsikūręs prekybininkas. Finansinėms paslaugoms ir nekilnojamojam turtui dėl jų sudėtingumo ir būdingos didelės rizikos būtina nustatyti išsamius reikalavimus, įskaitant pozityvius įpareigojimus prekybininkams. Dėl šios priežasties finansinių paslaugų ir nekilnojamojo turto srityje ši direktyva nepažeidžia valstybių narių teisės ginti vartotojų ekonominius interesus reglamentuojant daugiau nei reglamentuojama šios direktyvos nuostatomis. Šioje direktyvoje nereikėtų reglamentuoti tauriųjų metalų gaminių prabos sertifikavimo ir žymėjimo.
- (10) Būtina užtikrinti šios direktyvos ir Bendrijos teisės ryšio nuoseklumą, ypač kai konkreitiems sektoriams taikomos išsamios nuostatos dėl nesąžiningos komercinės veiklos. Todėl ši direktyva iš dalies pakeičia Direktyvą 84/450/EEB, 1997 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 97/7/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su nuotolinės prekybos sutartimis ⁽¹⁾, 1998 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 98/27/EB dėl draudimų ginant vartotojų interesus ⁽²⁾ ir 2002 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/65/EB dėl nuotolinės prekybos vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis ⁽³⁾. Atitinkamai ši direktyva taikoma tik tais atvejais, kai nėra konkrečių Bendrijos teisės nuostatų, reglamentuojančių konkrečius nesąžiningos

(1) OL L 144, 1997 6 4, p. 19. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 2002/65/EB (OL L 271, 2002 10 9, p. 16).

(2) OL L 166, 1998 6 11, p. 51. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 2002/65/EB.

(3) OL L 271, 2002 10 9, p. 16.

komercinės veiklos aspektus, tokius kaip informaciniai reikalavimai ir informacijos teikimo vartotojui taisyklės. Ji numato vartotojų apsaugą tais atvejais, kai Bendrijos lygiu nėra konkrečių sektorinių teisės aktų, ir draudžia prekybininkams sudaryti apgaulingą įspūdį apie produktų pobūdį. Tai ypač svarbu sudėtingų, didelę riziką vartotojams keliančių produktų atvejais, tokių kaip tam tikri finansinių paslaugų produktai. Taip ši direktyva papildo Bendrijos *acquis*, taikomą komercinei veiklai, kenkiančiai vartotojų ekonominiams interesams.

(11) Aukštas konvergencijos lygis, pasiektas šia direktyva suderinus nacionalines nuostatas, sukuria bendrą aukštą vartotojų apsaugos lygį. Ši direktyva nustato vieningą bendrą nesąžiningos komercinės veiklos, iškreipiančios vartotojų ekonominę elgesį, draudimą. Ji taip pat nustato taisyklės dėl šiuo metu Bendrijos lygiu nereglamentuojamos agresyvios komercinės veiklos.

(12) Suderinimas žymiai padidins teisinį tikrumą vartotojams ir verslui. Ir vartotojai, ir verslas galės remtis bendra reglamentavimo struktūra, pagrįsta aiškiai apibrėžtomis teisinėmis sąvokomis, reglamentuojančiomis visus nesąžiningos komercinės veiklos aspektus visoje ES. Jo poveikis pasireiškė kliūčių, kylančių iš nevienodų taisyklių dėl nesąžiningos komercinės veiklos, kenkiančios vartotojo ekonominiams interesams, pašalinimu ir galimybių pasiekti vidaus rinką šioje srityje sukūrimu.

(13) Kad būtų pasiekti Bendrijos tikslai panaikinant kliūtis vidaus rinkai, būtina pakeisti šiuo metu esančias skirtingas valstybių narių bendrąsias nuostatas ir teisinius principus. Todėl šia direktyva nustatytas bendras draudimas apima nesąžiningą komercinę veiklą, iškreipiančią vartotojų ekonominę elgesį. Siekiant sustiprinti vartotojo pasitikėjimą, reikėtų bendrąjį draudimą vienodai taikyti nesąžiningai komercinei veiklai, pasitaikančiai bet kokių prekybininko ir vartotojo nesutartinių santykių srityje arba sudarius sutartį bei jos vykdymo metu. Bendrasis draudimas parengiamas remiantis taisyklėmis dėl dviejų komercinės veiklos tipų, kurie yra dažniausiai pasitaikantys, būtent, klaidinančios komercinės veiklos ir agresyvios komercinės veiklos.

(14) Pageidautina, kad klaidinančios komercinės veiklos sąvoka apimtų tokią veiklą, įskaitant klaidinančią reklamą, kai

vartotojui, klaidinant jį, trukdoma priimti informacija paremtą ir todėl efektyvų sprendimą. Atitinkama valstybių narių įstatymams ir praktikai dėl klaidinančios reklamos, ši direktyva klaidinančią veiklą skirsto į klaidinančius veiksmus ir į klaidinantį informacijos neatskleidimą. Informacijos neatskleidimo atžvilgiu ši direktyva nustato tam tikrą kiekį svarbios informacijos, reikalingos priimti informacija paremtą sprendimą dėl sandorio sudarymo. Tokia informacija neturės būti atskleidžiama visuose reklamos skelbimuose, bet tik tuose, kur prekybininkas kviečia pirkti – tokia koncepcija aiškiai apibrėžta šioje direktyvoje. Šioje direktyvoje priimtas visiško suderinimo požiūris neklaido valstybėms narėms nacionalinės teisės aktuose nurodyti tam tikrų produktų, pavyzdžiui, kolekcinį arba elektros prekių, pagrindinių savybių, kurių nenurodymas kviečiant pirkti būtų esminis. Šia direktyva nesiekama sumažinti vartotojo pasirinkimo uždraudžiant reklamuoti produktus, kurie atrodo panašūs į kitus produktus, nebent šis panašumas keltų vartotojams painiavą dėl komercinės produkto kilmės ir dėl to klaidintų. Ši direktyva neturėtų pažeisti esamos Bendrijos teisės, kuri komercinės veiklos srityje aiškiai suteikia valstybėms narėms pasirinkimą iš kelių vartotojų apsaugos kontrolės galimybių. Visų pirma ši direktyva neturėtų pažeisti 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje ⁽¹⁾ 13 straipsnio 3 dalies.

(15) Jeigu Bendrijos teisė nustato informacijos reikalavimus dėl komercinių pranešimų, reklamos ir prekybos, ta informacija šioje direktyvoje laikoma esmine. Valstybės narės galės, kai tai leidžia esamų Bendrijos teisės aktų minimalios išlygos, palikti galioti arba papildyti informacinius reikalavimus, susijusius su sutarčių teise ir turinčius pasekmių sutarčių teisei. II priede pateikiamas pavyzdinis tokių informacinių reikalavimų *acquis* sąrašas. Atsižvelgiant į šios direktyvos siūlomą visišką suderinimą, tik Bendrijos teisėje reikalaujama informacija laikoma esmine pagal šios direktyvos 7 straipsnio 5 dalį. Jeigu valstybės narės nustatė informacinius reikalavimus, kurie yra griežtesni nei nustatyti minimalių išlygų pagrindu, šios papildomos informacijos neatskleidimas nebus prilyginamas klaidinančiam informacijos neatskleidimui pagal šią direktyvą. Tačiau valstybės narės galės, kai tai leidžia Bendrijos teisės aktų minimalios išlygos, nepažeisdamos Bendrijos teisės, palikti galioti arba priimti griežtesnes nuostatas, kad užtikrintų aukštesnio lygio vartotojų individualių sutartinių teisių apsaugą.

⁽¹⁾ OL L 201, 2002 7 31, p. 37.

- (16) Nuostatos dėl agresyvios komercinės veiklos turėtų apimti tą veiklą, kuri žymiai apriboja vartotojo pasirinkimo laisvę. Tokioje veikloje naudojamas priekabiavimas, prievarta, įskaitant jėgos panaudojimą, ir pernelyg didelė įtaka.
- (17) Siekiant didesnio teisinio tikrumo, pageidautina, kad būtų apibrėžta tokia komercinė veikla, kuri yra nesąžininga bet kuriomis aplinkybėmis. Todėl I priede pateikiamas išsamus visos tokios veiklos sąrašas. Tai yra vienintelė komercinė veikla, kurią galima laikyti nesąžininga nevertinant kiekvieno konkretaus atvejo, kaip numato šios direktyvos 5–9 straipsnio nuostatos. Sąrašą galima keisti tik peržiūrint šią direktyvą.
- (18) Nuo nesąžiningos komercinės veiklos reikėtų saugoti visus vartotojus; tačiau po Direktyvos 84/450/EEB priėmimo Teisingumo Teismas, nagrinėdamas bylas dėl reklamos, matė būtinybę išnagrinėti poveikį hipotetiniam eiliniam vartotojui. Ši direktyva, remdamasi proporcingumo principu ir siekdama efektyviai įgyvendinti joje numatytas nuostatas, pagal Teisingumo Teismo aiškinimą naudoja vidutinį vartotoją, kuris yra gana gerai informuotas ir gana atidus bei apdairus, kaip standartą, atsižvelgiant į socialinius, kultūrinius bei kalbinius veiksnius, bet numato nuostatas, kuriomis siekiama užkirsti kelią vartotojų, kurių savybės daro juos ypač pažeidžiamus dėl nesąžiningos komercinės veiklos, išnaudojimui. Kai komercinė veikla yra konkrečiai nukreipta į tam tikrą vartotojų grupę, pavyzdžiui, vaikus, pageidautina, kad komercinės veiklos poveikis būtų vertinamas vidutinio tos grupės nario atžvilgiu. Todėl į komercinės veiklos, kuri bet kuriomis aplinkybėmis laikoma nesąžininga, sąrašą reikia įtraukti nuostatą, kuri, tiesiogiai neuždrausdama į vaikus nukreiptos reklamos, apsaugotų juos nuo tiesioginio raginimo pirkti. Vidutinio vartotojo nustatymas nėra statistinis tyrimas. Atsižvelgdami į Teisingumo Teismo teisminę praktiką, nacionaliniai teismai ir institucijos turės priimti savo sprendimą, kad nustatytų būdingą vidutinio vartotojo reakciją konkrečiu atveju.
- (19) Jeigu tam tikros savybės, tokios kaip amžius, fizinė ar proto negalia arba patiklumas, daro vartotojus ypač lengvai pasiduodančius komercinės veiklos arba peršamo produkto įtakai, ir toks veiklos būdas gali iškreipti tik tokių vartotojų ekonominių elgesį tokiu būdu, kurį prekybininkas gali iš anksto pagrįstai numatyti, reikėtų užtikrinti tinkamą jų apsaugą įvertinant šią veiklą vidutinio tos grupės nario atžvilgiu.
- (20) Reikėtų numatyti tam tikrą vaidmenį elgesio kodeksams, kurie įgalina prekybininkus veiksmingai taikyti šios direktyvos principus konkrečiose ekonomikos srityse. Reikėtų, kad tuose sektoriuose, kuriuose yra specifiniai privalomi prekybininkų elgesį reglamentuojantys reikalavimai, būtų pateiktas ir profesinio atidumo reikalavimų tame sektoriuje pagrindas. Už kodeksą atsakingų subjektų nacionaliniu ir Bendrijos lygiu vykdoma kontrolė, kuria siekiami panaikinti nesąžiningą komercinę veiklą, gali padėti išvengti būtinybės imtis administracinių ar teisminių veiksmų, todėl ją reikėtų skatinti. Siekiant sukurti aukšto lygio vartotojų apsaugą, vartotojų organizacijos galėtų būti informuojamos ir dalyvauti rengiant elgesio kodeksus.
- (21) Asmenys ir organizacijos, kurie pagal nacionalinės teisės aktus turi teisėtų interesų šiuo klausimu, privalo turėti teisinių priemonių pradėti bylas dėl nesąžiningos komercinės veiklos teisme ar administracinėje institucijoje, kuri yra kompetentinga nagrinėti skundus arba pradėti atitinkamą teisinį bylos nagrinėjimą. Kadangi įrodinėjimo pareigą nustato nacionalinė teisė, reikėtų įgalinti teismus ir administracines institucijas reikalauti iš prekybininkų pateikti įrodymus dėl padarytų faktinių pareiškimų tikslumo.
- (22) Būtina, kad valstybės narės numatytų sankcijas už šios direktyvos nuostatų pažeidimus, užtikrintų jų įgyvendinimą. Šios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.
- (23) Kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. kliūčių vidaus rinkos veikimui, kurias sudaro nacionaliniai įstatymai dėl nesąžiningos komercinės veiklos, pašalinimas ir aukšto bendro lygio vartotojų apsaugos sukūrimas derinant valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus dėl nesąžiningos komercinės veiklos, valstybės narės negali deramai pasiekti, ir kadangi dėl to tų tikslų būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Bendrija gali priimti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.
- (24) Siekiant garantuoti, kad būtų pašalintos kliūtys vidaus rinkai ir pasiektas aukštas vartotojų apsaugos lygis, šią direktyvą reikėtų peržiūrėti. Ši peržiūra galėtų paskatinti Komisiją pateikti pasiūlymą dėl šios direktyvos pataisų, kurios gali apimti tam tikrus nuostatų, leidžiančių nukrypti nuo šios direktyvos 3 straipsnio 5 dalies, praplėtimus, ir

(arba) pakeitimus kituose vartotojų apsaugos teisės aktuose, atspindinčius išpareigojimą Komisijos politikos vartotojų atžvilgiu strategijoje peržiūrėti galiojančią *acquis* siekiant aukšto bendro vartotojų apsaugos lygio.

(25) Šioje direktyvoje gerbiamos pagrindinės žmogaus teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Tikslas

Šios direktyvos tikslas yra padėti tinkamai veikti vidaus rinkai ir pasiekti aukštą vartotojų apsaugos lygį suderinant valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus dėl nesąžiningos komercinės veiklos, kenkiančios vartotojų ekonominiams interesams.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šioje direktyvoje:

- a) „vartotojas“ – bet kuris fizinis asmuo, kuris komercinėje veikloje, kuriai taikoma ši direktyva, veikia siekdamas tikslų, nesusijusių su jo prekyba, verslu, amatu arba profesija;
- b) „prekybininkas“ – bet kuris fizinis arba juridinis asmuo, kuris komercinėje veikloje, kuriai taikoma ši direktyva, veikia siekdamas tikslų, susijusių su jo prekyba, verslu, amatu arba profesija, ar bet kuris asmuo, veikiantis prekybininko vardu arba jo naudai;
- c) „produktas“ – bet kurios prekės arba paslaugos, įskaitant nekilnojamąjį turtą, teises ir pareigas;
- d) „įmonių komercinė veikla vartotojų atžvilgiu“ (toliau – komercinė veikla) – bet kuris prekybininko atliekamas veiksmas, neveikimas, elgesys arba pareiškimas, komercinis pranešimas, įskaitant reklamą ir prekybą, tiesiogiai susijęs su produkto pirkimo skatinimu, pardavimu arba tiekimu vartotojams;
- e) „iš esmės iškreipti vartotojų ekonominių elgesį“ – naudojant komercinę veiklą pastebimai susilpninti vartotojo gebėjimą priimti informacija paremtą sprendimą ir taip paskatinti vartotoją priimti sprendimą dėl sandorio, kurio jis kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmęs;
- f) „elgesio kodeksas“ – susitarimas arba taisyklių rinkinys, kurio nenustato valstybės narės įstatymai ir kiti teisės aktai ir kuris apibrėžia prekybininkų, saistomų šio kodekso vienoje arba keliose konkrečiose komercinės veiklos srityse arba verslo sektoriuose, elgesį;
- g) „už kodeksą atsakingas subjektas“ – bet kuris subjektas, įskaitant prekybininką arba prekybininkų grupę, kuris atsakingas už elgesio kodekso sudarymą ir peržiūrą ir (arba) šio kodekso saistomų subjektų kontrolę;
- h) „profesinis atidumas“ – tam tikrų įgūdžių ir rūpestingumo standartas, kurio pagrįstai galima tikėtis iš prekybininko vartotojų atžvilgiu ir kuris atitinka sąžiningą praktiką rinkoje ir/arba bendrą sąžiningumo principą prekybininko veiklos srityje;
- i) „kvietimas pirkti“ – komercinis pranešimas, produkto savybės ir kainą nurodantis tokiu būdu, kuris yra būdingas naudojamam komercinio pranešimo priemonėms, ir tuo suteikiantis vartotojui galimybę pirkti;
- j) „pernelyg didelė įtaka“ – pasinaudojimas pranašesne pozicija darant spaudimą vartotojui, net ir nenaudojant arba negrasinant panaudoti fizinę jėgą, tokiu būdu, kuris žymiai apriboja vartotojo gebėjimą priimti informacija paremtą sprendimą;
- k) „sprendimas dėl sandorio“ – bet kuris sprendimas, kurį vartotojas priima dėl produkto pirkimo, pirkimo būdo ir sąlygų, visos sumos sumokėjimo ar mokėjimo dalimis, produkto įsigijimo ar atsisakymo, ar pasinaudojimo su produktu susijusia sutartine teise, nepriklausomai nuo to, ar vartotojas nusprendžia veikti, ar nesiimti veiksmų;
- l) „reglamentuojama profesija“ – profesinė veikla arba grupė profesinių veiklų, kurias pradėti arba vykdyti ar vykdyti vieną iš jų rūšių pagal įstatymus ir kitus teisės aktus leidžiama tik tiesiogiai arba netiesiogiai išigijus tam tikrą profesinę kvalifikaciją.

3 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma nesąžiningai įmonių komercinei veiklai vartotojų atžvilgiu, kaip nustatyta šios direktyvos 5 straipsnyje, prieš ir po komercinio sandorio dėl produkto sudarymo bei jo metu.

2. Ši direktyva nepažeidžia sutarčių teisės, ypač taisyklių dėl sutarties galiojimo, sudarymo arba padarinių.

3. Ši direktyva nepažeidžia Bendrijos arba nacionalinių taisyklių, susijusių su sveikatos ir produktų saugos klausimais.

4. Jeigu šios direktyvos nuostatos prieštarauja kitoms Bendrijos taisyklėms, reglamentuojančioms konkrečius nesąžiningos komercinės veiklos aspektus, pastarosios turės viršenybę ir bus taikomos tiems konkrečioms aspektams.

5. Šešių metų laikotarpiu, prasidedančiu nuo 2007 m. birželio 12 d., valstybės narės šia direktyva suderintoje srityje gali toliau taikyti nacionalines nuostatas, kurios yra griežtesnės arba labiau norminančios nei ši direktyva ir kurios įgyvendina direktyvas su minimalaus suderinimo sąlygomis. Šios priemonės turi iš esmės užtikrinti, kad vartotojai yra tinkamai saugomi nuo nesąžiningos komercinės veiklos, ir būti proporcingos siekiamam tikslui. Šios direktyvos 18 straipsnyje nurodyta peržiūra gali, jeigu manoma, kad tai reikalinga, apimti pasiūlymą pratęsti šią leidžiančią nukrypti nuostatą ilgesniam ribotam laikotarpiui.

6. Valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai apie bet kokias nacionalines nuostatas, taikomas šios direktyvos 5 dalies pagrindu.

7. Ši direktyva nepažeidžia teismų jurisdikciją nustatančių taisyklių.

8. Ši direktyva nepažeidžia įsisteigimo sąlygų arba leidimų išdavimo tvarkos, arba etinių elgesio kodeksų arba kitų konkrečių taisyklių, reglamentuojančių reguliuojamas profesijas, kad būtų palaikyti aukšti profesinio sąžiningumo standartai, kuriuos, nepažeisdamos Bendrijos teisės, valstybės narės gali nustatyti specialistams.

9. Dėl „finansinių paslaugų“, apibrėžiamų Direktyvoje 2002/65/EB, ir nekilnojamojo turto valstybės narės gali nustatyti reikalavimus, kurie yra labiau norminantys arba griežtesni nei ši direktyva jos derinamoje srityje.

10. Ši direktyva netaikoma valstybių narių įstatymams ir kitiems teisės aktams dėl tauriųjų metalų gaminių prabos sertifikavimo ir žymėjimo.

4 straipsnis

Vidaus rinka

Valstybės narės dėl šia direktyva derinamai sričiai priskiriamų prižasčių neapriboja nei laisvės teikti paslaugas, nei laisvo prekių judėjimo.

2 SKYRIUS

NESAŽININGA KOMERCINĖ VEIKLA

5 straipsnis

Nesąžiningos komercinės veiklos draudimas

1. Nesąžininga komercinė veikla draudžiama.

2. Komercinė veikla yra nesąžininga, jeigu:

a) prieštarauja profesinio atidumo reikalavimams

ir

b) iš esmės iškreipia arba gali iš esmės iškreipti vidutinio vartotojo, kurį produktas pasiekia arba kuriam yra skirtas, arba, kai komercinė veikla nukreipta į tam tikrą vartotojų grupę, vidutinio grupės nario ekonominį elgesį siūlomo produkto atžvilgiu.

3. Komercinė veikla, kuri gali iš esmės iškreipti ekonominį elgesį tik aiškiai identifikuojamos grupės vartotojų, kurie dėl savo proto arba fizinės negalios, amžiaus arba patiklumo yra tokios praktikos arba peršamo produkto ypač lengvai pažeidžiami tokiu būdu, kurį galima pagrįstai tikėtis prekybininką iš anksto numatant, vertinama vidutinio tos grupės nario atžvilgiu. Tai nepažeidžia bendros ir teisėtos reklamos praktikos naudoti perdėtus pareiškimus arba pareiškimus, kurių nereikia suprasti tiesiogine prasme.

4. Visų pirma nesąžininga komercinė veikla yra ta, kuri:
- a) yra klaidinanti, kaip nurodyta šios direktyvos 6 ir 7 straipsnyje,
- arba
- b) yra agresyvi, kaip nurodyta šios direktyvos 8 ir 9 straipsnyje.

5. Tokios komercinės veiklos, kuri bet kuriomis aplinkybėmis laikoma nesąžininga, sąrašas pateikiamas I priede. Tas pats sąrašas galioja visose valstybėse narėse, ir jį galima keisti tik peržiūrint šią direktyvą.

1 Skirsnis

Klaidinanti komercinė veikla

6 straipsnis

Klaidinantys veiksmai

1. Klaidinančia laikoma komercinė veikla, kurioje yra apgaulingos informacijos, ir dėl to ji yra neteisinga, arba kuri bet kuriuo būdu, įskaitant bendrą pristatymą, apgaudinėja arba gali apgauti vidutinį vartotoją, nors informacija ir yra faktiškai tiksli, vieno arba kelių toliau išvardintų elementų atžvilgiu, ir bet kuriuo atveju skatina arba gali paskatinti jį priimti tokį sprendimą dėl sandorio, kurio jis kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmęs:

- a) produkto egzistavimas arba pobūdis;
- b) pagrindinės produkto savybės, tokios kaip prieinamumas, naudingumas, pavojingumas, atlikimas, sudėtis, priedai, pagalba pirkėjui produktą įsigijus ir skundų nagrinėjimas, pagaminimo ar pateikimo metodas ir data, pristatymas, tinkamumas skirtam tikslui, panaudojimas, kiekis, techninės sąlygos, geografinė arba komercinė kilmė, rezultatai, kurių galima tikėtis jį naudojant, arba produkto bandymų arba patikrinimų rezultatai ir esminiai bruožai;
- c) prekybininko išsipareigojimų apimtis, komercinės veiklos motyvai ir prekybos proceso pobūdis, bet koks pareiškimas arba simbolis, susiję su prekybininko arba produkto tiesioginiu arba netiesioginiu rėmimu arba patvirtinimu;
- d) kaina arba metodas, kuriuo ji apskaičiuojama, ar konkretaus kainos pranašumo buvimas;
- e) paslaugų, dalių, keitimo arba taisymo poreikis;

- f) prekybininko arba jo atstovo pobūdis, požymiai ir teisės, t.y. jo tapatybė ir turtas, jo kvalifikacija, statusas, patvirtinimas, priklausomybė arba ryšys, pramoninių, komercinių ar intelektinių teisių nuosavybė arba jo apdovanojimai ir pasižymėjimai;
- g) vartotojo teisės, įskaitant teisę reikalauti pakeitimo ar kompensacijos pagal 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 1999/44/EB dėl vartojimo prekių pardavimo ir susijusių garantijų tam tikrų aspektų ⁽¹⁾, arba rizika, su kuria jis gali susidurti.

2. Komercinė veikla taip pat laikoma klaidinančia, jeigu ji realiomis sąlygomis, atsižvelgiant į visas jos savybes ir aplinkybes, skatina arba gali paskatinti vidutinį vartotoją priimti tokį sprendimą dėl sandorio, kurio jis kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmęs, ir ji apima:

- a) bet kokią prekybą produktu, įskaitant lyginamąją reklamą, kuri painioja su bet kokiais kitais produktais, prekių ženklais, firmos vardais ar kitais konkurento skiriamaisiais ženklais;
- b) prekybininko išsipareigojimų, esančių elgesio kodeksuose, kurių prekybininkas išsipareigojo laikytis, nesilaikymą, jeigu:
- i) išsipareigojimas nėra tik siekiamybė, o yra tvirtas, ir jį galima patikrinti,
- ir
- ii) prekybininkas komercinėje veikloje nurodo, jog yra saistomas kodekso.

7 straipsnis

Klaidinantis informacijos neatskleidimas

1. Komercinė veikla laikoma klaidinančia, jeigu toje faktinėje situacijoje, atsižvelgiant į visus jos ypatumus ir aplinkybes bei komunikacijos priemonių ribotumą, ją vykdant neatskleidžiama esminė informacija, kuri vidutiniam vartotojui reikalinga tam, kad jis toje situacijoje galėtų priimti informacija paremtą sprendimą dėl sandorio, ir tuo vidutinis vartotojas skatinamas arba gali būti paskatintas priimti tokį sprendimą dėl sandorio, kurio jis kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmęs.

⁽¹⁾ OL L 171, 1999 7 7, p. 12.

2. Klaidinančiu informacijos neatskleidimu, atsižvelgiant į 1 dalyje numatytus klausimus, taip pat laikomas prekybininko vykdomas 1 dalyje nurodytos esminės informacijos nuslėpimas arba jos pateikimas neaiškiai, neįskaitomai, dviprasmiškai ar ne laiku, arba komercinės veiklos komercinio tikslo, jeigu jis neaiškus iš konteksto, nenurodymas, ir kai dėl to abiem atvejais vidutinis vartotojas paskatinamas arba gali būti paskatintas priimti tokį sprendimą dėl sandorio, kurio kitomis aplinkybėmis jis nebūtų priėmęs.

3. Jeigu komercinei veiklai perduoti naudojamos komunikacijos priemonės yra ribotos apimties arba laiko prasme, tai, sprendžiant, ar informacija buvo neatskleista, turi būti atsižvelgiama į šį ribotumą bei bet kokias kitas priemones, kurių prekybininkas ėmėsi tam, kad informacija būtų prieinama vartotojams kitais būdais.

4. Jeigu neaišku iš konteksto, kvietimo pirkti atveju esmine laikoma ši informacija:

- a) pagrindinės produkto charakteristikos, tiek, kiek tikslinga komunikacijos priemonių ir produkto atžvilgiu;
- b) prekybininko adresas ir jo tapatybę nustatantys duomenys, t.y. vardas ar pavadinimas, kuris nurodomas prekiaujant, ir, jei tai reikalinga, prekybininko, kurio vardu jis veikia, adresas ir tapatybę nustatantys duomenys;
- c) kaina, į kurią įskaičiuoti mokesčiai, arba, jeigu dėl produkto pobūdžio ši kaina pagrįstai negali būti apskaičiuota iš anksto, metodas, kuriuo ši kaina apskaičiuojama, taip pat, jeigu tai reikalinga, visi papildomi mokesčiai už krovinių vežimą, pristatymo arba pašto išlaidos arba, jeigu šie mokesčiai dėl pagrįstų priežasčių negali būti apskaičiuoti iš anksto, informacija apie tai, kad gali tekti mokėti tokius papildomus mokesčius;
- d) apmokėjimo, pristatymo, vykdymo ir skundų nagrinėjimo tvarka, jeigu ji skiriasi nuo profesinio atidumo reikalavimų;
- e) jeigu suteikiama teisė atsakyti produktų ir nutraukti sandorius – informacija apie tokią teisę.

5. Bendrijos teisės nustatyti informaciniai reikalavimai dėl komercinio pranešimo, įskaitant reklamą arba prekybą, kurių neišsamus sąrašas pateikiamas II priede, laikomi esminiais.

2 Skirsnis

Agresyvi komercinė veikla

8 straipsnis

Agresyvi komercinė veikla

Komercinė veikla laikoma agresyvia, jeigu toje faktinėje situacijoje, atsižvelgiant į visus jos ypatumus ir aplinkybes, ji priekabiavimu, prievarta, įskaitant fizinės jėgos panaudojimą arba pernelyg didelę įtaką, žymiai apriboja arba gali žymiai apriboti vidutinio vartotojo pasirinkimo laisvę arba elgesį produkto atžvilgiu, ir tuo vidutinis vartotojas skatinamas arba gali būti paskatintas priimti tokį sprendimą dėl sandorio, kurio jis kitomis aplinkybėmis nebūtų priėmęs.

9 straipsnis

Priekabiavimo, prievartos arba pernelyg didelės įtakos naudojimas

Nustatant, ar komercinėje veikloje naudojamas priekabiavimas, prievarta arba pernelyg didelė įtaka, atsižvelgiama į:

- a) jo laiką, vietą, pobūdį arba atkaklumą;
- b) grasinančios arba užgaulios kalbos arba elgesio naudojimą;
- c) prekybininko naudojimąsi bet kokia konkrečia nelaime arba aplinkybėmis, kurios gali įtakoti vartotojo sprendimą, apie kurias prekybininkas žino, siekiant įtakoti vartotojo sprendimą produkto atžvilgiu;
- d) bet kokias sunkinančias arba neproporcingas sutartyje nenumatytas kliūtis, kurias prekybininkas nustato, jeigu vartotojas nori pasinaudoti sutartyje numatytais savo teisėmis, įskaitant teises nutraukti sutartį arba pasirinkti kitą produktą ar prekybininką;
- e) bet kokią grasinimą imtis veiksmų, kurių teisėtai negali būti imamasi.

3 SKYRIUS

ELGESIO KODEKSAI

10 straipsnis

Elgesio kodeksai

Ši direktyva nepašalina už elgesio kodeksą atsakingų subjektų vykdomos nesąžiningos komercinės veiklos kontrolės, kurią valstybės narės gali skatinti, galimybės ir galimybės 11 straipsnyje nurodytiems asmenims bei organizacijoms kreiptis pagalbos į tokius subjektus, jei kreipimasis į tokius subjektus yra papildoma priemonė tame straipsnyje nurodytoms teisinėms ir administracinėms procedūroms.

Kreipimasis į tokius kontrolės organus niekada nelaikomas lygiaverčiu 11 straipsnyje numatytam kreipimuisi į teismines arba administracines institucijas.

4 SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11 straipsnis

Vykdymas

1. Kad šios direktyvos nuostatų būtų laikomasi vartotojų interesais, valstybės narės užtikrina pakankamus ir veiksmingus būdus kovoti su nesąžininga komercine veikla.

Tokie būdai – tai teisinės nuostatos, pagal kurias asmenys ar organizacijos, kurie pagal nacionalinės teisės aktus laikomi turinčiais teisėtą interesą kovoti su nesąžininga komercine veikla, įskaitant konkurentus, galėtų:

a) pradėti bylą dėl tokios nesąžiningos komercinės veiklos;

ir (arba)

b) tokią nesąžiningą komercinę veiklą apskusti administracinei institucijai, kuri kompetentinga priimti sprendimus dėl skundų ar pradėti atitinkamą teisinį bylos nagrinėjimą.

Pačios valstybės narės sprendžia, kurios iš šių galimybių turi egzistuoti, ir ar teismai ar administracinės institucijos gali reikalauti, kad skundai pirma būtų nagrinėjami kitais nustatytais būdais, įskaitant nurodytus 10 straipsnyje. Šios galimybės turi būti priimanamos nepriklausomai nuo to, ar vartotojai, kuriems daroma

įtaka, yra toje pačioje valstybėje narėje, kurioje įsikūręs prekybininkas, ar kitoje valstybėje narėje.

Kiekviena valstybė narė sprendžia:

a) ar šios teisinės priemonės gali būti nukreiptos atskirai prieš kiekvieną ar kartu prieš keletą to paties ekonomikos sektoriaus prekybininkų,

ir

b) ar šios teisinės priemonės gali būti nukreiptos prieš subjektą, atsakingą už kodeksą, kai atitinkamu kodeksu skatinamas teisinių reikalavimų nesilaikymas.

2. Pagal 1 dalyje nurodytas teises nuostatas valstybės narės teismams ir administracinėms institucijoms suteikia įgaliojimus, kurie, tais atvejais, kai jie mano, kad tokios priemonės, atsižvelgiant į visus interesus ir ypač į viešąjį interesą, yra būtinos, juos įgalintų:

a) nurodyti nutraukti nesąžiningą komercinę veiklą arba pradėti atitinkamą teisinį bylos dėl tokios nesąžiningos komercinės veiklos nutraukimo nagrinėjimą,

arba

b) jei nesąžininga komercinė veikla dar nebuvo vykdoma, bet kyla jos vykdymo grėsmė, uždrausti šią veiklą arba pradėti atitinkamą teisinį bylos dėl tokios veiklos uždraudimo nagrinėjimą,

net neturint įrodymų apie prekybininko tikruosius nuostolius ar žalą arba sąmoningą ketinimą ar aplaidumą.

Valstybės narės taip pat priima nuostatas, kad pirmojoje pastraipoje nurodytų priemonių būtų galima imtis skubos tvarka, ir tos priemonės:

— turėtų tik laikiną poveikį,

arba

— turėtų galutinį poveikį,

suprantant, kad kiekviena valstybė narė sprendžia, kurią iš šių dviejų galimybių pasirinkti.

Be to, siekiant panaikinti ilgalaikius nesąžiningos komercinės veiklos, kurią galutiniu sprendimu yra įsakyta nutraukti, padarinius, valstybės narės teismams ir administracinėms institucijoms gali suteikti įgaliojimus:

a) pareikalauti, kad toks sprendimas ar jo dalis būtų paskelbta tokiu būdu, kuris joms atrodo tinkamiausias,

b) be to, pareikalauti, kad būtų paskelbtas pataisantis pareiškimas.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos administracinės institucijos privalo:

a) būti sudarytos taip, kad nekiltų jokių abejonių dėl jų nešališkumo;

b) priimant sprendimus dėl skundų, turėti pakankamus įgaliojimus kontroliuoti ir veiksmingai vykdyti savo sprendimų priežiūrą;

c) paprastai pagrįsti savo sprendimus.

Kai šio straipsnio 2 dalyje nurodytus įgaliojimus vykdo išskirtinai tik administracinė institucija, jos sprendimai visuomet turi būti pagrįsti. Be to, šiuo atveju būtina numatyti procedūras, pagal kurias atvejai, kai administracinė institucija netinkamai ar nepagrįstai vykdo savo įgaliojimus arba netinkamai ar nepagrįstai nesiima tų įgaliojimų vykdyti, gali būti perduoti teisminei peržiūrai.

12 straipsnis

Teismai ir administracinės institucijos: reikalavimų pagrindimas

Valstybės narės privalo teismams ir administracinėms institucijoms suteikti įgaliojimus, kurie 11 straipsnyje minėtose civilinėse ir administracinėse bylose įgalintų juos:

a) reikalauti, kad prekybininkas pateiktų įrodymus dėl su komercine veikla susijusių faktinių pareiškimų tikslumo, jei, atsižvelgiant į prekybininko ar kitos bylos šalies teisėtus interesus, toks reikalavimas pagal tam tikros bylos aplinkybes atrodo tikslingas;

ir

b) laikyti, kad faktiniai pareiškimai yra netikslūs, jei pagal a punktą reikalaujami įrodymai nėra pateikti arba jei teismas ar administracinė institucija juos laiko nepakankamais.

13 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės numato sankcijas už nacionalinių nuostatų, priimtų taikant šią direktyvą, pažeidimus ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti jų vykdymą. Šios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

14 straipsnis

Direktyvos 84/450/EEB pakeitimai

Direktyva 84/450/EEB iš dalies keičiama taip:

1) 1 straipsnis pakeičiamas taip:

„1 straipsnis

Šia direktyva siekiama apsaugoti prekybininkus nuo klaidinančios reklamos ir jos nesąžiningų pasekmių bei nustatyti sąlygas, kuriomis lyginamoji reklama yra leistina.“

2) 2 straipsnyje:

— 3 punktą pakeičiamas taip:

„3. „prekybininkas“ – tai bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, kuris veikia siekdamas tikslų, susijusių su jo prekyba, amatu, verslu arba profesija, ar bet kuris asmuo, veikiantis prekybininko vardu arba jo naudai.“

— Pridedamas šis punktas:

„4. „už kodeksą atsakingas subjektas“ – tai bet kuris subjektas, įskaitant prekybininką arba prekybininkų grupę, kuris atsakingas už elgesio kodekso sudarymą ir peržiūrą ir (arba) šio kodekso saistomų subjektų kontrolę.“

3) 3a straipsnis pakeičiamas taip:

„3a straipsnis

1. Lyginamoji reklama, kiek ji susijusi su lyginimu, leidžiama, jeigu įvykdytos šios sąlygos:

- a) ji nėra klaidinanti pagal šios direktyvos 2 straipsnio 2 dalį, 3 straipsnį ir 7 straipsnio 1 dalį ar pagal 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje (*) 6 ir 7 straipsnius;
- b) ji lygina prekes arba paslaugas, kurios skirtos tam pačiam poreikiui tenkinti ar tai pačiai paskirčiai;
- c) ji objektyviai palygina vieną ar kelias tų prekių ir paslaugų esmines, svarbias, patikrinamas ir tipines savybes, tarp kurių gali būti ir kaina;
- d) ji nediskredituoja ir nešmeižia konkurento prekių ženklų, firmos vardų, kitų skiriamųjų ženklų, prekių, paslaugų, veiklos ar aplinkybių;
- e) produktams su kilmės vietos nuoroda ji kiekvienu atveju susijusi su tos pačios kilmės vietos nuorodos produktais;
- f) ji nepasinaudoja nesąžiningai konkurento prekių ženklo, firmos vardo, kitų skiriamųjų ženklų reputacija ar konkuruojančių produktų kilmės vietos nurodymu;
- g) ji nepateikia prekių ar paslaugų kaip prekių ar paslaugų, apsaugotų prekių ženklais ar firmos vardais, imitacijų ar reprodukcijų;
- h) ji nesukelia painiavos tarp prekybininkų, tarp reklamuotojo ir konkurento arba tarp reklamuotojo ir konkurento prekių ženklų, firmos vardų, kitų skiriamųjų ženklų, prekių ar paslaugų.

4) 4 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Kad nuostatų dėl lyginamosios reklamos būtų laikomasi prekybininkų ir konkurentų interesais, valstybės narės užtikrina pakankamus ir veiksmingus būdus kovoti su klaidinančia reklama. Tokie būdai – tai teisinės nuostatos, pagal kurias asmenys ar organizacijos, kurie pagal nacionalinės teisės aktus laikomi turinčiais teisėtą interesą kovoti su klaidinančia reklama arba reglamentuoti lyginamąją reklamą, galėtų:

a) pradėti bylą dėl tokios reklamos;

arba

b) tokią reklamą apskusti administracinei institucijai, kuri kompetentinga priimti sprendimus dėl skundų ar pradėti atitinkamą teisinį bylos nagrinėjimą.

Pačios valstybės narės sprendžia, kurios iš šių galimybių turi egzistuoti ir ar teismai ar administracinės institucijos gali reikalauti, kad skundai pirma būtų nagrinėjami kitais nustatytais būdais, įskaitant nurodytus 5 straipsnyje.

Kiekviena valstybė narė sprendžia:

a) ar šios teisinės priemonės gali būti nukreiptos atskirai prieš kiekvieną ar kartu prieš keletą to paties ekonomikos sektoriaus prekybininkų;

ir

b) ar šios teisinės priemonės gali būti nukreiptos prieš subjektą, atsakingą už kodeksą, kai atitinkamu kodeksu skatinamas teisinių reikalavimų nesilaikymas.“

5) 7 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Ši direktyva neužkerta kelio valstybėms narėms palikti galioti ar priimti nuostatas siekiant užtikrinti dar didesnę prekybininkų ir konkurentų apsaugą nuo klaidinančios reklamos.“

(*) OL L 149, 2005 m. birželio 11 d., p. 22.“

15 straipsnis

Direktyvų 97/7/EB ir 2002/65/EB pakeitimai

- 1) Direktyvos 97/7/EB 9 straipsnis pakeičiamas taip:

„9 straipsnis

Neužsakytų prekių ar paslaugų pardavinėjimas

Atsižvelgiant į 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje (*) nustatytą neužsakytų prekių ar paslaugų pardavinėjimo praktikos draudimą, valstybės narės imasi priemonių, kad vartotojas niekaip nebūtų įpareigotas atlyginti už be užsakymo pateiktas prekes arba paslaugas, nes atsakymo į pasiūlymą nebuvimas nereiškia sutikimo.

(*) OL L 149, 2005 6 11, p. 22.“

- 2) Direktyvos 2002/65/EB 9 straipsnis pakeičiamas taip:

„9 straipsnis

Atsižvelgiant į 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje (*) nustatytą neužsakytų prekių ar paslaugų pardavinėjimo praktikos draudimą ir nepažeidžiant valstybių narių teisės aktų nuostatų dėl nuotolinės prekybos sutarčių atnaujinimo be valios išreiškimo, kai pagal tokias taisykles leidžiama sutartis atnaujinti be valios išreiškimo, valstybės narės imasi priemonių, kad vartotojai būtų atleisti nuo bet kokių įsipareigojimų, jei prekės arba paslaugos pateikiamos be užsakymo, nes atsakymo į pasiūlymą nebuvimas nereiškia sutikimo.

(*) OL L 149, 2005 6 11, p. 22.“

16 straipsnis

Direktyvos 98/27/EB ir Reglamento (EB) Nr. 2006/2004 pakeitimai

- 1) Direktyvos 98/27/EB priedo 1 punktą pakeičiamas taip:

„1. 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje (OL L 149, 2005 6 11, p. 22)“.

- 2) 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo („Reglamentas dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje“) (1) priedas papildomas šiuo punktu:

„16. 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje (OL L 149, 2005 6 11, p. 22)“.

17 straipsnis

Informacija

Valstybės narės imasi tinkamų priemonių pranešti vartotojams apie šiai direktyvai perkelti priimtus nacionalinės teisės aktus ir, jei tai reikalinga, paskatina prekybininkus ir už kodeksą atsakingus subjektus informuoti vartotojus apie jų elgesio kodeksus.

18 straipsnis

Peržiūra

1. Iki 2011 m. birželio 12 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai išsamų pranešimą apie šios direktyvos, ypač jos 3 straipsnio 9 dalies ir I priedo, taikymą, tolesnio su vartotojų apsauga susijusios Bendrijos teisės derinimo ir supaprastinimo apimtį ir, atsižvelgiant į 3 straipsnio 5 dalį, apie bet kokias priemones, kurių reikia imtis Bendrijos lygmeniu, siekiant užtikrinti, kad būtų išlaikytas tinkamas vartotojų apsaugos lygis. Prireikus prie šio pranešimo pridedamas pasiūlymas peržiūrėti šią direktyvą ar kitus atitinkamus Bendrijos teisės aktus.

2. Europos Parlamentas ir Taryba per dvejus metus nuo bet kokio pagal 1 dalį pateikto Komisijos pasiūlymo gavimo stengiasi imtis veiksmų pagal Sutartį.

19 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

Valstybės narės priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki 2007 m. birželio 12 d., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai ir apie bet kokius vėlesnius pakeitimus jos nedelsdamos praneša Komisijai.

(1) OL L 364, 2004 12 9, p. 1.

Šias priemones jos pradeda taikyti iki 2007 m. gruodžio 12 d. Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

20 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja kitą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

21 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre, 2005 m. gegužės 11 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
J. P. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu
Pirmininkas
N. SCHMIT

I PRIEDAS

**KOMERCINĖ VEIKLA, KURI BET KURIOMIS APLINKYBĖMIS LAIKOMA
NESĄŽININGA**

Klaidinanti komercinė veikla

- 1) Tvirtinimas, kad prekybininkas yra pasirašęs elgesio kodeksą, kai to nėra.
- 2) Patikimumo ženklo, kokybės ženklo ar lygiaverčio ženklo nurodymas, negavus reikalingo leidimo.
- 3) Tvirtinimas, kad elgesio kodeksui pritarė valstybės ar kitokia įstaiga, kai to nėra.
- 4) Tvirtinimas, kad viešoji arba privati įstaiga prekybininką (įskaitant jo vykdomą komercinę veiklą) arba gaminį patvirtino, pritarė ar suteikė leidimą jo gamybai (veiklai), jei tai iš tiesų nebuvo padaryta, arba toks tvirtinimas nesilaikant tvirtinimo, pritarimo gamybai ar leidimo suteikimo sąlygų.
- 5) Kvietimas pirkti nurodyta kaina neinformuojant, kad prekybininkas turi pagrįstų priežasčių manyti, kad jis negalės patiekti ar parūpinti kito prekybininko, kuris galėtų patiekti, tą pačių ar lygiaverčių produktų už tą pačią kainą laikotarpiu ir kiekiu, kurie būtų protingi atsižvelgiant į produktą, jo reklamos mastą ir siūlomą kainą (reklama jaukas).
- 6) Kvietimas pirkti nurodyta kaina, kai vėliau:
 - a) vartotojams atsisakoma parodyti reklamuotą daiktą,

arba
 - b) atsisakoma priimti to daikto užsakymą ar pristatyti jį per protingą laiką,

arba
 - c) rodomas brokuotas to daikto pavyzdys,

ketinant reklamuoti kitą produktą (jauko pateikimas ir produkto pakeitimas).
- 7) Apgaulingas pareiškimas, kad gaminį bus galima įsigyti tik per labai ribotą laikotarpį arba kad jį bus galima įsigyti pagal tam tikras sąlygas tik per labai ribotą laikotarpį, siekiant paskatinti pirkėją nedelsiant priimti sprendimą ir atimti iš vartotojų galimybę priimti informacija paremtą sprendimą ar tam nesuteikti užtektinai laiko.
- 8) Įsipareigojimas teikti garantinį aptarnavimą vartotojams, su kuriais prekybininkas prieš sandorį bendravo kalba, kuri nėra valstybės narės, kurioje įsikūręs prekybininkas, oficiali kalba, o vėliau tokios paslaugos teikimas tik kita kalba, apie tai aiškiai neinformavus vartotojo prieš jam atliekant sandorį.
- 9) Pareiškimas ar kitoks įspūdžio sudarymas, kad produktas gali būti legaliai parduotas, kai to nėra.

- 10) Pagal įstatymą vartotojams suteikiamų teisių pateikimas kaip skiriamąjį prekybininko pasiūlymo bruožą.
- 11) Redakcinės skilties naudojimas reklamuojant produktą žiniasklaidoje, kai prekybininkas sumokėjo už reklamą, aiškiai nepažymint to turinyje ar vaizdinėmis arba garsinėmis priemonėmis, kurias vartotojas galėtų aiškiai atpažinti (angl. *advertorial*). Tai, kas paminėta, nepažeidžia Tarybos direktyvos 89/552/EEB ⁽¹⁾ nuostatų.
- 12) Iš esmės netikslus tvirtinimas dėl pavojaus vartotojo ar jo šeimos asmeniniam saugumui pobūdžio ir masto, jei vartotojas neperka produkto.
- 13) Produkto, panašaus į tam tikro gamintojo produktą, reklamavimas siekiant sąmoningai suklaidinti vartotojus, kad šie patikėtų, jog produktas yra to gamintojo pagamintas, nors taip nėra.
- 14) Piramidės pobūdžio skatinimo sistemos sukūrimas, jos naudojimas ar reklamavimas, kai vartotojui suteikiama galimybė gauti atlygį visų pirma už kitų vartotojų įtraukimą į tą sistemą, o ne už produktų pardavimą ar naudojimą.
- 15) Tvirtinimas, kad prekybininkas rengiasi nutraukti prekybą arba perkelti patalpas, kai jis to nedaro.
- 16) Tvirtinimas, kad produktai gali palengvinti pasiekti pergalę atsitiktinumo principu grindžiamuose žaidimuose.
- 17) Apgaulingas tvirtinimas, kad produktas gali gydyti ligas, funkcinis sutrikimus ar išsigimimą.
- 18) Iš esmės netikslios informacijos apie rinkos sąlygas ar apie galimybę surasti produktą perdavimas, siekiant paskatinti vartotoją įsigyti produktą mažiau palankiomis sąlygomis nei įprastinės rinkos sąlygos.
- 19) Komeracinėje veikloje naudojamas tvirtinimas apie siūlomą konkursą ar prizą nesuteikiant apibūdintų prizų ar tinkamo ekvivalento.
- 20) Produkto apibūdinimas kaip „dykai“, „veltui“, „nemokamas“ ar panašiai, jei vartotojas turi mokėti už kažką kitką, išskyrus neišvengiamas išlaidas, kylančias dėl atsakymo į komercinę veiklą ir dėl prekės paėmimo ar mokėjimo už jos pristatymą.
- 21) Sąskaitos ar panašaus dokumento, kuriuo prašoma mokėjimo, įtraukimas į reklamos medžiagą, sukeltis vartotojui įspūdį, kad jis jau užsakė parduodamą produktą, kai jis to nepadarė.
- 22) Apgaulingas tvirtinimas arba išpūdzio, kad prekiautojas veikia ne savo prekybos ar verslo įmonės arba su jo amatu ar profesija susijusiais tikslais, sukūrimas arba apgaulingas prisistatymas vartotojui.
- 23) Apgaulingo išpūdzio, kad prekei bus suteikiamas garantinis aptarnavimas kitoje valstybėje narėje, negu buvo parduota ta prekė, sukūrimas.

⁽¹⁾ 1989 m. spalio 3 d. Tarybos direktyva 89/552/EEB dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų nuostatų, susijusių su televizijos programų transliavimu, derinimo (OL L 298, 1989 10 17, p. 23). Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/36/EB (OL L 202, 1997 7 30, p. 60).

Agresyvi komercinė veikla

- 24) Įspūdžio sudarymas, kad vartotojas negali palikti patalpų, kol sutartis nebus sudaryta.
- 25) Asmeninis lankymasis vartotojo namuose, nepaisant vartotojo reikalavimo išeiti ar negrįžti, išskyrus tomis aplinkybėmis ir tiek, kiek tai leidžiama pagal nacionalinę teisę siekiant užtikrinti sutartinės prievolės vykdymą.
- 26) Atkaklus ir nepageidaujamas raginimas telefonu, faksu, elektroniniu paštu ar kitomis nuotolinio ryšio priemonėmis, išskyrus tomis aplinkybėmis ir tiek, kiek tai leidžiama pagal nacionalinę teisę siekiant užtikrinti sutartinės prievolės vykdymą. Tai nepažeidžia Direktyvos 97/7/EB 10 straipsnio bei Direktyvų 95/46/EB ⁽¹⁾ ir 2002/58/EB.
- 27) Reikalavimas, kad vartotojas, ketinantis pateikti reikalavimą remdamasis draudimo sutartimi, pateiktų dokumentus, kurie negali būti pagrįstai laikomi svarbiais nustatant ar reikalavimas pagrįstas, arba nuolatinis vengimas atsakyti į atitinkamą korespondenciją, siekiant įtikinti vartotoją nesinaudoti savo sutartinėmis teisėmis.
- 28) Vaikams skirto tiesioginio raginimo pirkti arba įtikinti tėvus ar kitus suaugusiuosius nupirkti jiems reklamuojamus produktus įtraukimas į reklamą. Šia nuostata nepažeidžiamas Direktyvos 89/552/EEB dėl televizijos programų transliavimo 16 straipsnis.
- 29) Reikalavimas nedelsiant sumokėti ar atidėto mokėjimo reikalavimas už prekybininko pateiktus produktus ar reikalavimas juos grąžinti ar saugoti, kai vartotojas jų neužsakė, išskyrus kai produktas yra pagal Direktyvos 97/7/EB 7 straipsnio 3 dalį suteikiamas pakaitalas (neužsakytų prekių ar paslaugų pardavinėjimas).
- 30) Aiškus vartotojo informavimas, kad jeigu jis neperka produkto ar paslaugos, prekybininko darbu ar pragyvenimo šaltiniui iškils pavojus.
- 31) Apgaulingo įspūdžio sukūrimas, kad vartotojas jau gavo, gaus arba atlikęs tam tikrą veiksmą gaus dovanų arba kitokios lygiavertės naudos, kai iš tiesų:
 - nėra jokios dovanos arba kitokios lygiavertės naudos,
 - arba
 - vartotojas gali reikalauti dovanų ar kitokios lygiavertės naudos tik sumokėjęs pinigų arba patyręs išlaidų.

⁽¹⁾ 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995 11 23, p. 31). Direktyva su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

II PRIEDAS

**BENDRIJOS TEISĖS NUOSTATOS, NUSTATANČIOS REKLAMOS IR
KOMERCINIŲ PRANEŠIMŲ TAISYKLES**

Direktyvos 97/7/EB 4 ir 5 straipsniai

1990 m. birželio 13 d. Tarybos direktyvos 90/314/EEB dėl kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketų ⁽¹⁾ 3 straipsnis

1994 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/47/EB dėl pirkėjų apsaugos, susijusios su teisės tam tikru laiku naudotis nekilnojamaisiais daiktais pirkimo sutarčių tam tikrais aspektais ⁽²⁾ 3 straipsnio 3 dalis

1998 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/6/EB dėl vartotojų apsaugos žymint vartotojams siūlomų prekių kainas ⁽³⁾ 3 straipsnio 4 dalis

2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus ⁽⁴⁾, 86–100 straipsniai

2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyvos) ⁽⁵⁾ 5 ir 6 straipsniai

1998 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/7/EB, iš dalies keičiančios Direktyvą 87/102/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su vartojimo kreditu, suderinimo ⁽⁶⁾, 1 straipsnio d punktas

Direktyvos 2002/65/EB 3 ir 4 straipsniai

2002 m. sausio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/107/EB, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 85/611/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo siekiant reguliuoti valdymo įmonių veiklą ir supaprastintus prospektus ⁽⁷⁾, 1 straipsnio 9 dalis

2002 m. gruodžio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/92/EB dėl draudimo tarpininkavimo ⁽⁸⁾ 12 ir 13 straipsniai

2002 m. lapkričio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/83/EB dėl gyvybės draudimo ⁽⁹⁾ 36 straipsnis

⁽¹⁾ OL L 158, 1990 6 23, p. 59.

⁽²⁾ OL L 280, 1994 10 29, p. 83.

⁽³⁾ OL L 80, 1998 3 18, p. 27.

⁽⁴⁾ OL L 311, 2001 11 28, p. 67. Direktyva su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Direktyva 2004/27/EB (OL L 136, 2004 4 30, p. 34).

⁽⁵⁾ OL L 178, 2000 7 17, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 101, 1998 4 1, p. 17.

⁽⁷⁾ OL L 41, 2002 2 13, p. 20.

⁽⁸⁾ OL L 9, 2003 1 15, p. 3.

⁽⁹⁾ OL L 345, 2002 12 19, p. 1. Direktyva, su pakeitimais, padarytais Tarybos direktyva 2004/66/EB (OL L 168, 2004 5 1, p. 35).

2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų ⁽¹⁾ 19 straipsnis

1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvos 92/49/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu draudimu, išskyrus gyvybės draudimą, derinimo ⁽²⁾ 31 ir 43 straipsniai

2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/71/EB dėl prospekto, kuris turi būti skelbiamas, kai vertybiniai popieriai siūlomi visuomenei ar įtraukiami į prekybos sąrašą ⁽³⁾, 5, 7 ir 8 straipsniai.

⁽¹⁾ OL L 145, 2004 4 30, p. 1.

⁽²⁾ OL L 228, 1992 8 11, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2002/87/EB (OL L 35, 2003 2 11, p. 1).

⁽³⁾ OL L 345, 2003 12 31, p. 64.